Ը. ՏԱՐԻ 2295 ԹՈՒԱԿԱՆ ՀԱՅՈՑ 30 ՆԱԽԱՊԱՐԴ 4384 9 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 1891 17 ՍԷՖԼԻ 1309 ԵՐԿՈՒՇԱԲԹԻ

20 ՓԱՐԱ

ՆԿԱՏԱԿ ԿԱՌ ՈՐ ԵՒ ԻՆՉ ԳՐՈՒԹԻՒՆ ՊԷՏՔ Է ՈՒՂՂԵԼ Յ
ԱՌ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԳՐԻ
Ղալաթիա, Կ. Պոլիս

درعلیه ده غلطه ده نوردونکیان خانی
ادارهسنه مراجعت

Direction du Journal AREVELK
Galata, CONSTANTINOPLE

ԱՐԵՒԵԼՔ
ՕՐԱԳԻՐ
ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԵՒ ԱԶԳԱՅԻՆ

20 ՓԱՐԱ

ԲԱՂԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Կ. Պոլսոյ համար տարեկան դրամական արժէք	150
» » Վեցամսեայ »	75
» » Եռամսեայ »	40
Օտար երկիրներէ տարեկան փոխանակ	56
» » վեցամսեայ »	28

Ընտիր թուղթի վրայ տպագրուած տարեկան Օսմ. Ոսկի 2
Դուռնայ թղթատարով միայն միօրեայ Ղրշ. 50

Խմբագրութեան ուղղուած նամակ կամ չապրած գրութիւն ետ չի տրուիր։

Les annonces sont reçues
AUX BUREAUX DU JOURNAL

Կ. ՊՈԼԻՍ, ՍԵՊՏ. 9|21 1891

ԵՊԻՍԿՈՊՈՍՈՒՆՔ ՄԱՅՐ–ԱԹՈՌՈՅ

ԼԶ.

ԱՐԻՍՏԱԿԷՍ ԵՊԻՍԿ. ՍԵԴՐԱՔԵԱՆՑ. Իկոնիր գաւառի Ղալֆալու գիւղէն, 48 տարեկան, ծնած լինելով ի 1843, Աչակերտ և միաբան Մայր Աթոռոյ, որ սարկաւագութեան և աբեղայութեան ժամանակ կարճ միջոցներ մնացած է ի Մոսկուա և ի Կ. Պոլիս, ուսումնական զարգացման նպատակաւ։ Պահ մը Կ. Պոլսոյ Պալաթ թաղին մէջ գտնուած է, ընդ քարոզչութեամբ Դեր. Բարթուղիմէոս Սրբազանի (Պրուսայի արդի Առաջնորդին)։ Վանական և փոխ-առաջնորդական պաշտօններ վարած է, և յետոյ ուսուցիչ եղած Դէորդեան ճեմարանի մէջ։ Եպիսկոպոս կը ձեռնադրուի ի 1882, և կը նշանակուի Առաջնորդ Տփղիսու, կամ ինչպէս պաշտօնական անուամբ կը կոչուի, Առաջնորդ Հայոց Վրաստանի և Իմերէթի։ Դեր. Արիստակէս Սրբազան այդ պաշտաման մէջ նախ ժողովրդական ընթացք բռնելով համակրելի եղաւ իւր վիճականոց, այլ յետոյ կաթողիկոսական իշխանութեան դէմ անհամաձայնութիւնն հետզհետէ յառաջ մղելովն, իւր բարեկամաց համակրութիւնն ալ նուազեցուց, և ասոր հետեւանք եղաւ Տփղիսու առաջնորդութենէն հրաժարիլն։(*) Էջմիածնայ վանքը դառնալով, դարձեալ ճեմարանի ուսուցչութեան հրաւիրուեցաւ. այլ նախադասեց քաշուած և հանդարտ կեանք ունենալ, և պահեց զայն մինչեւ կաթողիկոսի մահն, ուստէր յետոյ դործունեայ դեր մ'ըստանձնեց, սինոդական եպիսկոպոսաց հակառակ, յօդուտ դործածելով Դեր. Տեղակալ Սրբազանի կացութիւնն։ Այսօր դաղտնիք մը չէ թէ Տեղակալ Սրբազանի խորհրդականն է։ Էջմիածնի այժմեան վիճակը լրագրաց օրական խնդիրներէն մին լինելուն, աւելի չենք երկարիր։ Սեդրաքեան Սրբազան ունի քանի մը թերդմանութիւններ. իսկ վերջին ժամանակներն հրատարակեց ամուսնութեան վրայ օգտակար աշխատասիրութիւն մը և կեղեցական և կանոնական տեսակետէն։ Արիստակէս Սրբազան տեղեակ է ֆրանսերէնի և ռուսերէնի, և լաւ դրչի տեր կը համարուի։

ԼԷ.

ԳԷՈՐԳ ԵՊԻՍԿՈՊՈՍ ՍՈՒՐԻՆԵԱՆՑ, Բնիկ Տփխիսցի, 45 տարեկան, ծնած լինելով ի 1846, աշակերտ Ներսիսեան դպրանոցին, և միաբան Ս. Էջմիածնի։ Ուսմամբ և գործունէութեամբ դովելի երիտասարդ միաբաններէն մին լինելով, եպիսկոպոս ձեռնադրեցաւ 1882ին, տակաւին 36 տարեկան, և երկար ատեն վարեց Երեւանու ընդարձակ թեմին առաջնորդութիւնն, ուստից ի 1887 փոխադրեցաւ Աժտէրխանի առաջնորդութեան, զոր և կը վարէ տակաւին։ Դէորդ եպիսկոպոս կը նկատուի հանդուցեալ Դէորդ Կաթողիկոսէ ձեռնադրուած եպիսկոպոսներուն վերջինը. զի կրտսերագոյնն էր 1882 մայիս 9ին ձեռնադրուած եպիսկոպոսներուն մէջ, որք են վերոյիշեալ Պօղոս և Յովհաննէս, Ստեփաննոս և Արիստակէս Սրբազաններն։ Իսկ Դէորդ կաթողիկոսի ձեռնադրածներէն կենդանիները, զորս ցարդ յիշեցինք, եղան ընդ ամենն 32, սկսելով Սիմէոն Սրբազանէ մինչեւ Դէորդ Սրբազան։

Լը.

ՄԱՄԲՐԻ ԵՊԻՍԿ. ՄԱՐԿՈՍԵԱՆ. Բնիկ Արաբկիրցի, 56 տարեկան, ուսուցչութեամբ զբաղած, և նոյն պաշտօնով յԵրուսաղէմ դնացած և ի քահանայութեան այրի մնալէ յետոյ արեղացած 36 տարեկան եղած ատեն, միաբան Ս. Երուսաղէմի։ Եկեղեցականութենէ յետոյ եւս ուսուցչական և վանական պաշտօններով զբաղած է Երուսաղէմ, և ի վերջոյ յղուած նուիրակ ի Ռուսաստան, և ի վերջ այդ պաշտաման եպիսկոպոս ձեռնադրուած ի 1885, Մակար կաթողիկոսէ, սորա օծումէն երկու շաբաթ յետոյ։ Այժմ եւս Երուսաղէմայ մէջ վանական վարժարանի ուսումնական է և ընդհանուր ժողովոյ ատենական, և Երուսաղէմայ Միաբանութեան ուսմամբ և խոհականութեամբ նշանաւոր անդամներէն մին է, ինչպէս ի մօտոյ ալ հաստատուելու առիթ ունեցանք, երբ Ամեն. Տ. Յարութիւն Պատրիարքը տանելու համար նուիրակի յղուած լինելով, բաւական ժամանակ մնաց ի Մարաքաղաքիս։ Մամբրէ և պիսկոպոս երկու հանդամանքներով եզական դիրք մը կը բռնէ հայ եպիսկոպոսական դասուն մէջ։ Նախ, քաջ արուեստագէտ է, պատկերհանութիւնն իրեն սիրելի զբաղում ըրած և մեծապէս յառաջդիմած լինելով յայդմ։ Եւ յետոյ, սահմանադրական այժմեան դրութիւնը մեր ազգային եկեղեցական գործոց վարչութեան յարմարագոյն դրութիւն չի համարիր, և անկեղծ մարդ համարձակ կը յայտարարէ իւր համոզում։

(*). Հրաժարականն ինքնին տուած էր, յուսալով որ մերժուի, Վեհ. Մակար կաթողիկոսին ի Տփղիս և Գանձակ այցելութեան առթիւ։ Բայց Ն. Վեհափառութիւն ի սկզբան ո՛չ ընդունեց, ո՛չ մերժեց, յետաձգելով իւր տնօրինութիւն մինչեւ յէջմիածին դարձն, ուր Սինոդին յանձնեց, և ընդունուեցաւ։ Ն. Գերապատուութեան համակրոտ Գանձակ երթալով ինդրած էին Ն. Վեհափառութենէն որ Տփղիսի Ս. Առաքելորդին հրաժարական եւ զրկէ։ Ասասիկ Վեհ. Մակար կաթողիկոսի պատասխանն։ «Երբ Հայաստանեայց Եկեղեցւոյ վիճակաւոր Առաջնորդ մը հրաժարական զրկէ ինձ, պարտիմ անկեղծ նկատել այն հրաժարական։ Եթէ, ներկայ պարագային մէջ, Արիստակէս Սրբազան գրով եւ պահանջէ իւր հրաժարագիր, իրեն կը վերադարձնեմ։ Բայց ինքնին չեմ կրնար եւ զրկելու։»

ԼԹ.

ՍԱՀԱԿ ԵՊԻՍԿ. ԽԱՊԱՅԵԱՆ. Բնիկ Քարբերդցի, տակաւին 42 տարեկան, և հետեւաբար բոլոր եպիսկոպոսաց երիտասարդագոյնը. զի մնացեալ տասն եպիսկոպոսաց մէջ ալ քան զնա կրտսերագոյն չկայ։ Աշակերտ ժառանգաւորաց վարժարանին Երուսաղէմի, և սորա վերջին ժամանակներու մէջ ունեցած զարգացման լաւագոյն անհատն, և միանգամայն ընտրելագոյնը. զի մինչ քանի աշակերտակիցներ իրենց ուսուցիչով Միաբանութենէն բաժնուեցան, սա հաստատամութեամբ ծառայեց Ս. Ուխտին, և ի Միաբանութիւնն ալ պատուեց զնա ի պաշտօն լուսարարապետութեան կոչելով ի 1884, 35 տարեկան եղած ատեն, պաշտօն որ կը տրուի սովորաբար երիցագոյն և բազմափորձ միաբանից։ Նոյն միջոցին Սահակ Սրբազան, տակաւին վարդապետ, նուիրակ էր ի Կաւկասիա, և պաշտօնն աւարտելով և եպիսկոպոսական ձեռնադրութիւն ստանալով ի 1885 ի Հանդ. Մակար կաթողիկոսէ, դարձաւ յԵրուսաղէմ, ուր և ցայսօր կը վարէ լուսարարապետութեան պաշտօնն։ Որչափ և պատուաւոր լինի Սահակ եպիսկոպոսի այդ պաշտօնը, զի Պատրիարքէն յետոյ անմիջապէս եկող անձն է, տակաւին բաղձալի էր զի Սահակ եպիսկոպոս եկեղեցական զարդոց պահպանութենէ և արարողութեանց հրկողութենէ աւելի գործունեայ ասպարէզի մէջ ի կիր առնուր իւր երիտասարդական աշխոյժ և ընտիր ձիրքեր. զի քաջ հայագէտ և ֆրանսագէտ, դրչի տեր և խոհուն անձնաւորութիւն մ'է, նաև պարկեշտ և անբասիր եկեղեցական, միանգամայն քաջ երաժիշտ։ Այս ամէն ձիրքերով, եթէ շարունակէ դրդռանալ, դուշակելի է որ լաւ ապագայ կը խոստանայ դոր ծունկութեան ընդարձակագոյն ասպարէզներու վրայ։ Երբ կը դանդաղուի՝ եկեղեցական շրջանակի մէջ թէ «մարդ չունինք», գոհացուցիչ իրողութիւն մ'է կարենալ հաստատել թէ Երուսաղէմի Միաբանութիւնը կը ներկայացնէ դէթ երեք անդամներ, Սահակ եպիսկոպոս, Մամբրէ եպիսկոպոս և Ղեւոնդ վարդապետ, որք իրենց իմացական և վարչական կարողութեամբք և բարոյական հանդամանք, պատիւ կը բերեն ո՛չ միայն Ս. Յակոբեանց Վանքին այլ և հայ եկեղեցական մարմնոյն, և թէ՝ ազգաբնական Աթոռոյն մէջ և թէ անկէ դուրս՝ ուր որ եկեղեցւոյն շահը պահանջէ՝ կարող են օգտակար ծառայութիւններ մատուցանել։

ԼՈՒՐԵՐ ԿԱԼԿԱՍԻԱՅԷՆ

ԱՄՈՒՍԱԿԱՆ ԽՆԴԻՐ

Սոորիւ կը հրատարակենք գրաբար գրութիւն մը, Սինոդի անդամ չորս եպիսկոպոսաց կողմէ կէս-պաշտօնապէս ուղղուած առ Գ. Բժիշկ Սիսակ Արաժանց, որ Նոր Դար լրագրոյն մէջ ժամանակէ մ'ի վեր յոյժ երկար եւ մանրակրկիտ քննադատութիւն մը կը հրատարակէ Դեր. Արիստակէս եպիսկոպոս Սեդրակեանցի հրատարակած դրքին առթիւ՝ ամուսնական խնդրոց վրայ։

Այս առթիւ մեզ գրուած նամակ մը կ'ըսէ.

«Հոգելոյս Հայրապետն բազմիցս խնդրեաց՝ այլ չյաջողեաց դատանել զամուսնական խնդիր անուանեալն հրատարակութիւն Դեր. Սեդրակեան Արիստակէս եպիսկոպոսի, զի ըստ արժէքին չափեր նմին զվարձս։ Յետ արպագրութեան ընդ երկար եկաց դիրքն ի թաքստի, պատրուակաւ ուղղութեան սխալանաց։ Յետ վախճանի Ն. Օծութեան հանաւ ի լոյս հատարակաց։ Զայդ պակաս մնալ կամեցեալ՝ քննական հրատարակութիւն բժիշկ Սիսակայ Արաժանց՝ առանձինն տեսակօք ունի հրատարակել։»

Նորին բերաբանութիւն

Մեծ-ըստ բժիշկ Սիսակայ Արաժանց՝ հոչակաւոր «Նոր Հայոց Առաքելական Սուրբ Եկեղեցոյ»։

Շատասցի Ցիսուսաւանդ ողոյն եւ Աստուածային բազմապատիկ օրհնութիւն։

Որպէս հոգեւոր տպաւորութիւնք յառաջեան ի մարդ ընդ զգայարանս մարմնոյ, նոյնպէս և բարոյական վարդապետութիւնք ազդին ի բանականութիւն նորին ի շահուց կամ ի վնասուց մարմնոյ։ Եկեղեցի սուրբ անդամին ի բնաւս հրահանգեալ ի ճշմարտութիւնս՝ վտակօք շնորհաց աստուածեղէն մեծ հիմնադրին իւրոյ Յիսուսի և աշակերտաց բանի նորին յարիւծ իւրումն բարոյականի յուսացաւ տեսանել զարբութիւն վիրաց մարմնոյ անձնիւր անդամոց իւրոց, զի ըստ առաքելոյն իւրոյ զհարան անարատ ընծայեսցի անմահ փեսային։ Որքան յուզեցան, յարդեցան ի դարս դարս շնորհք աւետարանական՝ «անքան և հիւանդաց՝ ըստ բերմանց փորձութեանց աշխարհի, անձին և բանարկուին, բազմաբարդեցան խտրեք առ աւագանաւն ողորմութեան իբրու առ նորով Սեւրվանս։

Այո՛, պարո՛ն բժիշկ, Դուք քաջ իսկ խելամտեալ արդեամբ սայրասուր կարգի՝ մերձեցեալդ զգուշաւոր մատամբք՝ ի գաղտնուստոյ պարարս մարմնոյ, զմարմնաւորն հարատարութիւն՝ ի հոգեւորն վերածիք վարժութիւն՝ ի լոյս ածելով զնշմարսն եկեղեցականս՝ ի թերթս նոր Դարք լրագրոյ՝ որով զամուսնական սրբարար խորհուրդն, զգործադիրն արարչական օրհնութեան, ամարձիք ի համապատշաճ վիճակ յարգանց յոտնհարեալ անարգութենէն։ Զի՞նչ գերազանց յերկրի և բաղձալի հոգւոյ՝ քան զաղօթասէր աստուածախոստութիւն և քան զգոհացողականն գոհագործութիւն՝ ի սեղանի հնազանդութեան կամաց վերնախնամ տեսչութեան, այլ արհամարհի և այն՝ ի պարտապէտ Դատաւորէն՝ ելրթ, հաշտեաց հրամանաւն։ Համարիցի զոհ մատուցանել Աստուծոյ ամուսինն՝ այր կամ կին, յարմարհին՝ ի միւս կէս իւրումն մարմնոյ. զմեղանն՝ բարձի թողի արձակմամբ, սիրալի նա բազմիցս, պարտի ջնայլ կանգնել զանկում իւրոյ անդամոյ, հանել զպատուական գին արեան որդւոյն Աստուծոյ յանարատութենէն և բերան Տեառն կոչիլ։ Յայսմիկ համբուրեն զնաղաղութիւն կենցաղք առն և հնոյ, որ օրինակն է միութեան և սիրոյ Քրիստոսի և Եկեղեցւոյ։

Յայտնեմք ձեզ, յարգելի՛ բժիշկ, զսրբատգին գոհունակութիւն ընդ աշխատասիրութիւնն և մխիթարիմք, զի՝ ի պակասիին կարեւոր բանի յանհրաժեշտ դէպս ի բերան հոգեւորացս ի ջատագովութիւն կանոնաց առաքելական եկեղեցւոյս Հայաստանեայց եւ բարձրագոյն բարոյականի նորին ի չինուած անգամոց մարմնոյն Յիսուսի՝ յառնեն ձեզ ապիսի քաջարանք յբմբերանել զթերութիւնսն՝ առթեալս, յորոց ուղղութեան առձայնին առաջնորդք։ Հաւատարմացուցանեմք զսիրելիդ մեր, զի Հոգելոյս Հայրապետն ազգիս բազմօք սփոփեալ լիներ ապաքէն, եթէ կանխէր տպագրութիւն վաստակոյդ յայս սակս և խնդրեմք՝ տալ ի լոյս հրատարակութեան գնշմարսն առանձին գրքուկաւ և ի վարժանի գնեալդ զդիւրիմաց ատոհմանացոյց չհաստութեանց ըստ սովորական տպաձեւոյ կամ շրջանակի՝ ի դիւրութիւն ըմբռնման գիւղական երիտասարդաց և այլոց բանասիրաց, որով առաւել գնաւատի գործն։

Օրհնելով վաստակաւոր դեռնս Ձեր՝ մաղթեմք գերպանութեանդ յԱմենարարելոյն զարգասուր յաջողութիւն ի բարեպաշտոն ամուսնոյդ և վիրիթարութիւն ի բարեշաւալ արդեանց՝ որոց նմանիք, սակաւ թէ չատ, յարժամ ապատին ի ծգնագող բարեաց հոր եւ մոր չնորհեալ ուշադիր ընթերցուածոց նշմարացն, բարեբանեսցեն զանունդ, եւ մնամք վասն Ձեր առ Աստուած

Ձերմեռանդագին սրտիւք
Խոնարհ աղօթարարք
ՍՈՒՐԻՆԱՍ. ՆԵՐՍԷՍ. ՍԱՐԳԻՍ.
ԱԲՐԻՍՏԱԿԷՍ ԵՊԻՍԿՈՊՈՍՈՒՆՔ

Ի 13 Օգոստոսի 1891
Ի սուրբ Էջմիածին

* * *

ԷՋՄԻԱԾԻՆ ԵՒ ԿԻԼԻԿԻՈ.

Էջմիածնի Սինոդին անդամ Սուքիաս եպիսկոպոս Պարզեանց նամակի մը մէջ կ'ըսէ.

«Զհամարաւի հարկանին զրոյցք թէ միաքն Թուրքիոյ Հայոց ոմանց զկիլիկեաւ թեւակոխեն (Կիլիկիոյ Կաթողիկոսութեան յարելու հակամիտութիւն կը ցուցնեն)։ Բայց անհաւատալի մեզ այդպիսի ծանրաձեռն հարուածք թուրքն Ընդհանրականին Հայրապետութեան Հայոց՝ կրնալիք յաղջամտացն ազդայնոց։»

Որովհետեւ կարծիք յայտնուած էր թէ Սուքիաս եպիսկոպոս Թուրքիոյ Հայոց Էջմիածնէն բաժանման դատապարտին կը ծառայէ, նամակի մը մէջ ինքնաբերաբար բրած այսպիսի յայտարարութիւն մը կը ցուցնէ թէ այն վնասակար կարծիք ուղիղ չէ։

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՀԷՆԱԿԱՆ ԴԱՂԹՈՒՄԸ

Նիւ Եորքէ կը ծանուցուի թէ Հէրչեան հիմարկութեան խնամակալք հրէական առաջին դաղթականութիւնն հաստատած են Նիւ Ճէրսի նահանգին Բէթի Մէյդաւանի մէջ, Ուտպան կոչուած տեղն, ուր 5,100 անդլ. արտաւար հող դնած են, որ ամեն տեսակ աղարակային աշխատութեան կը յարմարի։ Այս հողին վրայ հաստատեալ Հրէից գլխաւոր զբաղումը պիտի լինի բանջարաղինաց մշակութիւն։ Ասոր հետ մէկտեղ Հրեայք խոշեղինաց ապուխտ և երշիկ պիտի պատրաստեն, կաշիկ պիտի կարեն, պիտի պարապին ապակեպարծութեամբ և մեծաքանակ ղգեստեղինաց պատրաստութեամբ։ Հողին մէջ դտնուած կաւն այլ յարմար է հոգի ընտիր անօթներու չինութեան։ 250 ընտանիքի տեղ կայ, բայց ա՛յլ մէկ ընտանիքի դլուխ պիտի ընդունուի հոն հաստատուելու՝ եթէ առ նուազն 400 անդլ. ոսկի չունի։ Ամեն երկրագործի պիտի տրուի 15 արտաւար հող դնման արժէքովն, և ապագային գրաւելու և մշակելու համար ուրիշ մաս մ'ալ հող իւր տրամադրութեան ներքեւ պիտի թողուի, երբ ապացուցուի թէ իրեն երկրագործ կարողութիւն ունի և սոսկ շահագիտական նպատակաւ չէ դնած։ Ամենիւր ընտանիքի համար 4-6 սենեակով տուն մը պիտի չինուի, և դրամ փոխ պիտի տրուի դաղթականներուն՝ արմիք կամ բանջարեղէն սերմանելու համար։ 5 առ հարիւր տոկոսաբեր այս փոխառութեանց համար երաշխաւորութիւնք պիտի առնուին։ Ուստպան արդէն ճամբու վրայ է։ Նոր ճամբաներ կը չինուին, հոներ կը բացուին, առաջուայ բնակարանք կը չինուին արդէն ընդունուած 70-80 դաղթականաց համար, և երկու-երեք տուներ դրաւուած են այժմէն։ Դաղթականաց ապաք պիտի յանձնեն Տէնիսվիլի դպրոցն, երեք տարի հետ։ Կառք սահմանուած է այս տղայոց փոխադրութեան համար, և պիտի սկսի բանիլ այսօրուընէ (երկուշաբթի)։ Դաղթականք իրենց տղայոց կրթութեան խնդրոյն մեծ կարեւորութիւն կուտան, մասնաւորապէս ի Նիւ-Եորք, ուր Հիւրչեան դուստրաբով ցրուկեալ և դիւրութիւն դպրոցներ կը պահուին, յորս հրեայ տղայոց անդիրէն մանաւանդ խնամով կ'աւանդուի, որպէս զի ամերիկեան հանրային դպրոցներ կարենան մանել չուտով։ Ռուսիայի Հրէից տղաք սրամիտ են, և չատեր չորս տարուան մէջ կարդալ, գրել և խօսիլ սովրեցան։ Ուսուցիչք միահամուռ կը վկայեն թէ այս տղաք թէ՛ դիւրաւ կը սովրին և թէ մեծ փափաք կը ցուցնեն։ Ցերեկեայ դպրոցները կը յաճախեն 300 և գիշերուան՝ 113 աշակերտք։ Տեսնելն կը հաստատէ թէ Ռուսիայէն իւր ընտանեօք արտաքսեալ Բարոնի մը 14 ամեայ որդին էլի էլքան, որ անդլիերէն բառ մը չէր գիտեր երբ Ռուսիայէն մեկնեցաւ, Նիւ-Եորք հասնելէն վեց չաբաթ ետքը կրցաւ անդլիերէն լաւ նամակ մը գրելով նկարագրել Մոսքուայի Հրէից վիճակը։

Ուտպայի աուները պարզ պիտի լինին, այլ ոչ միաձեւ։ Այլ և այլ ոճեր պիտի գործածուին։ Ճամբէն 150 ոտք դէպ ի ներս պիտի չինուին, իրենց առջեւ մարդադեղեցիով մը, այնպէս որ հրէական նոր քաղաքը հաղարակային տեսարան մը կազմէ։

ԼՈՒՐԵՐ

—)(49)(—

ԹԷՐՔՕՆ ԱԲԵԻԵԼԻԻ

ԵՐԿՈՒ ԱՆՄԵՂՆԵՐ

ԺԻՒԼ ՄԱՌԻ

ՄԱՍՆ ԵՐԿՐՈՐԴ

ՄԵԾ ՀԱՍԱԲԱՅՆԵՐԷՆ

Երկար տարեն քալեց, խոհեմութեամբ մտանելով ամարանոցներուն, առ ահիւթէ պարտիզպանի մը, չունի մը կամ ուշ մնացած անցորդի մը կը հանդիպի։ բայց չէր վախնար, ընդհակառակն յաջողելու տենդն ունէր։ Զարիքի համար ծնած էր։ Զարիք կը գործէր առանց խղճի խայթի և տեսակ մը հպարտութեամբ։

Ցանկարծ կեցաւ։ Իր առջև կը կանգնէր որմամակմը որուն եռա գեղեցիկ ծառեր կային Դետինը՝ բաւական դար բլուրի մը ձեւը կ'առնուր, որուն բարձունքը կը կանգնէր՝ երկու աշտարակիներով շքեղ ամարանոց մը։

Պատին երկայնութեամբը գնաց և տան նը եան անցաւ։ Մէկը մարդ չիկար։ Ամրոց մարը չի մտած, վարէն անցնելու պահուն նշմարած էր այս պարտէզին։ Բայց ապահով և արդէն փորձառ[illegible] նարկով մը հարցած էր նոյնպէս թէ [illegible] մեռ ատեն իսկ լաւ պահպանուած այս ծառուղիները՝ պարտիզպանի մը ներկայութեան կը կարօտէին։

Զէր սխալեր։

Վարը, Փարիզի նայող անկեան մօտ, միայարկ և կանաչ փեղկերով պզտիկ տուն մը կար։

—Հոս գործ չիկայ, մրմռաց։

Եւ իր ճամբան պիտի, չարունակէր երբ այդ տան դուռը բացուելով՝ մարդ մը և կին մը դուրս եկան։

Կինը՝ դուռը բանալիով կղպեց։ Ուրեմն պարտիզպանն ու պարտիզպանուհին էին ասոնք։ Սա՝ բուրդէ քօղ մը փաթթեց գլխուն։ Մարդը փողպատ մը ունէր վզին շուրջը, որ դէմքին կէսը կը ծածկէր։

Պարույլ հազիւ ժամանակ ունեցաւ պատին երկայնութեամբը գետին պառկելու։

Գիշերը շատ մութ էր։ Զտեսան զայն։ Այնքան մօտէն անցան որ սահակը լսեց պարտիզպանին սա խօսքերը։

—Երկիրն հանդարտ է։ Բանի մը վրայ չխօսուիր...

Եւ կինը կը յարէր։

—Ասկից զատ չատ հեռու չէ և երկար ատեն դուրսը չպիտի մնանք։

—Առ առաւելն կէս ժամ, ըսաւ էրիկը։

Անցան և մութին մէջ անհետացան՝ Նանթի ուղղութեամբ։

Պարույլ կամաց մը ոտքի ելաւ և պատը խարխարելով մօտեցաւ։

Պարտիզպանին տունը գոց էր։ Եւ Պարույլ տակաւին ժամանակ չէր ունեցած զինք և գործիք ձգելու։ Բայց դուռն ապակեպատ էր և պաշտպանուած չէր։ Երկու ապակի կոտրելով՝ բաւական անցք մը պիտի բացուէր։ Անդամ մը որ ներսը գտնուէր, պատուհան մը պիտի բանար։

Գանի մը վայրկեան սպասեց։

Գիշերային խոր լռութեան մէջ, ջախջախեալ ապակիներու աղմուկը կրնար պարտիզպանին ականջն հասնիլ։

Վերջապէս պիտի բրաւ։ Նախազգուշութեամբ, քար մը դործածելով, ապակիին վրայ ծակ մը բացաւ, մէկիկ մէկիկ քաշեց հանեց կտորները, ուրիշ ապակի մըն ալ կոտրեց, և բացուած ծակէն, ուստկից կը խուսաբէր տաքուկ սենեկի մը գաղջ օդը, ներս սպրդեցաւ։

Կրակարանին մէջ քիչ մը կրակ կը վառէր տակաւին։

Ոտկի հարուածով մը բոցը արծարծեց, մամ մը վառեց, աչքը տնկեց ոքաժուշ դարանին որ դրուած էր անկողնոյն և չըմինէին մէջտեղ։ փորձեց զայն բանալ։ բայց դարանները գեխադրեցին։

Ժամանակ չունէր միջոցներ ընտրելու։ Լայն գլխարկ դրած խաալացու մը գլխով զարդարուն ձուլածոյ երկաթեայ փայտակալներէ մին քաշեց հանեց և, մէկ հարուածով, կահը խորտակեց։

Իր կորովի ձեռաց տակ փայտի կտորները ցատքեցին, երեւան հանելով թղթերով, տետրերով խճողուած դարակներու գաղտնիքը։ Իր անյագ մատուները, այս անդամ քիչ մը դողդողուն, տենդիւ կը պրպտին։

Ձերմակ ստակներու կոյտ մը կը գտնէ մէկ քանի ոսկիներու հետ։ Ամենն ալ գրպանը կը լեցուէ։ Եռքէն պիտի համբէ։

Եւ վերջին ակնարկ մը կը նետէ իր շուրջն՝ ապահով ըլլալու համար թէ թանկագին բան մը չի մոռնար, երբ դրան կողմէն եկած խեղդուկ ճիչ մը զինք վեր կը ցատքեցնէ։

—Ա՛հ, սրիկա՜ն, սրիկա՜ն։

Պարտիզպանն է։

Հեռուանց դիպուածաւ եւոին դառնալով՝ բլուրին անդիի ծայրէն տեսած է որ իր տան մէջ լոյս մը կը տատանի։ կը թողու կինն որ իր ճամբան շարունակէ և ինք ետ կը դառնայ։ Եւ ամեն անգամ որ զառիվայրէն կելնէ կիջնէ, կը տեսնէ որ իր սենեկին մէջ լոյս կը պտտի և վարագոյներու ետին սուտեր մը կը շարժի։

—Տունն մէկը կայ։ Գող ըլլալու է...

Դուռը կը բանայ եւ Պարույլի վրայ կը յարձակի։ Բայց իր առաջին սարսափն անցնելէ ետք, սրիկան իր պարարիւնը կը վերստանայ։ Դարակը կոտրելու համար իրեն ծառայող երկաթեայ ծանր փայտակալը կը վերցուէնէ, եւ մինչ պարտիզպանն իր կոկորդը կը սեղմէ օգնութիւն աղաղակելով, մէկ հարուածով կը ջախջախէ անոր գլուխը։

Մարդը բազուկները կը տարածէ, և, առանց հառաչ մը իսկ արձակելու, գետին կիյնայ։ Զի շարժիր։ Մեռած է...

Պարույլ անփոյթ շարժում մը կընէ...

—Ցանցանքն իրն է...

Դուռը կռնակի վրայ բաց է։ Մոմը կը մարէ եւ մութին մէջէն կը վազէ։ Եւ գրպանին մէջ կը հնչեն սպիտակ դրամներն որք ոսկիներուն կը զարնուին։

—Երկրին մէջ մեծ աղմուկ պիտի հանէ, կրսէ ինքզինքն, խոյս տալու է։

Կէս ժամ ետքը Քրիքէի եւ Շարլոյի կը միանար։

Տղայք չէին քնանար։ Ցուրտը սաստիկ էր։ Կը դողդողային։

—Ինծի պէս ըրէք, ըսաւ Պարույլ, քալեցէք։

—Այո, շատ աւելի ազէկ է, ըսաւ Քրիքէ։

—Ոտքի ե՛լ, Շարլօ, չարժէ՛, թոթուուէ՛...

Շարլօ փորձեց։ Սրունքները բոլորովին ընթարմացեր էին։ Կը դեղեւէր։ Պարույլ բռնեց զայն։ Կը փաթթար հեռանալ։ Ոճիրը երեւան ելնելուն պէս, ոսկիականութիւնը անմիջապէս իր ետեւէն պիտի իյնար։ Բայց հիմա որ գրպանները սակով լեցուն կը զգար, կրնար երկաթուղի նըստիլ։ Մէկ քանի ժամն հեռացած պիտի ըլլային։

Գանի մը վայրկենի մէջ Շարլօ ինքզինքը գտած էր։ Երեք երիտասարդներ քիչ մը աւելի արագ կը քալէին։ Եւ միշտ խոյս կուտային տուներէ, մարդարնակ վայրերէ։

Սակայն, որովհետեւ իրենց թշուառ վիճակին պատճառ չատ յոգնած էին—մանաւանդ Շարլօ և Քրիքէ—տիպուեցան առաւօտուն իսկ կանգ առնուլ։

Ա՛լ կարողութիւն չունէին։

—Ձեզ տնմեմ, քիչ մը քաջ եղիք, կ'ըսէր Պարույլ։

Եւ իր գրպանները ծեծելով

—Ձեզ կազդուրելու չափ ունիմ։ դրամ ունիմ։

—Սառ՞ի ունիս։

—Բիչ մը։

Եւ ան մը սառի հանեց գրպանէն։

—Ո՞ւսկից գտար, հարցուց Շարլօ դողահար։

—Գոնա՛լ... ճիշդ բառն է.— և գիտե՞ս, ծերուկս, փոսին մէջ ինչ որ իսնայ՝ գինուորին համար է։

Այն տանն, պզտիկ տղուն շրթանց վրայ, յաւիտենական հարցումը։

—Զի՞ գողցար այդ սառը, այնպէս չէ՞։

Պարույլ հեգնօրէն խնդաց։

—Գողնա՞մ մի... ե՞ս... միթէ կարող եմ...

Բայց Շարլօ կը վախնար։ Պարույլի չարաշունչ կերպարանքը զինքը կ'ահարեկէր, իսկ միամիտ Քրիքէն կը կրկնէր։

—Սակայն բանտուոր տղայ է սա Պարույլը։

—Կեցէք խօսացինք։ Ո՞ւր կուզէք որ տանիմ ձեզի։ կրնանք երկաթուղի նըստիլ եւ Փարիզ երթալ։ Ինծի մնայ նէ մայրաքաղաքէն կանցնիմ՝ նահանգները պտտելու համար... տղէկ գործեր կայ տեսնելիք...

Իր խօսքն էր այս։ Ապահովապէս իր միակ մտադրութիւնը։

—Ես Մօպէօժի կողմը պիտի երթամ, ըսաւ Շարլօ, Պերթինը տեսնել կուզեմ։

—Ես ա՛լ, ըսաւ Քրիքէ։

—Ա՛յդէն, Մօպէօժ երթանք։

(Շարունակելի)

ճոյատեսիլ կերպարան մը պիտի ունենայ։

ՄԵԳՐԱԿԱՆ ԴՐՈՒԹԻՒՆ

Ռուս կառավարութիւնն որոշեց մեգրական չափերն ու կշիռներն ի կիր առնուլ պարտաւորիչ կերպիւ բժշկական և դեղագործական աշխատութեանց մէջ, այնու նպատակաւ որ այս բարութեան կիրառումը տակաւ տարածուի գիւղութեանց և արուեստից ուրիշ ամէն ճիւղերուն մէջ։ Քաղաքակիրթ աշխարհին մէջ անտարակոյս յարգանքն հակամիտութիւն մը կայ մեգրական չափերն ու կշիռները գործածելու, և Անգլիոյ մէջ եւս նոյն իսկ անգլիական շահուց պաշտպանութեան համար եւս քան զեւս հարկաւոր կը դառնայ։ Ցայս վայր անգլիական պահպանողականութիւնն և աւանդապահութիւնն արգելք եղաւ։ Բայց երբ պէտ, Ֆրանսացի, գերման և այլ օտար գործարանք խստիւ կը մրցին անգլիականներուն դէմ, Անգլիա չի կրնար թոյլ տալ որ մեգրական հաշուով չինուած մեքենայք և այլ պիտոյք յիշեալ երկիրներէն գնուին՝ Անգլիոյ մէջ շգտնուելուն պատճառաւ։

ԱՄՈՒՍՆԱԼՈՒՈՒԹԻՒՆ ՑԻՏԱԼԻԱ

Վատիկան շատ յուզուեր է լսելով թէ ի Ֆիորենցա դուժարեալ իրաւադիտաց ժողովն որոշած է ընդունիլ ամուսնալուծութիւն և մուծանելիտալեան օրէնքին մէջ։ Պապական ակմբոց մէջ կը խորհուի բովանդակ Իտալիոյ մէջ շարժում մը յառաջ բերել, որպէս զի երեսի։ Ժողովը մերժէ այս առաջարկ։ Բայց քանի որ բուն պապական ընտրողք և ընտրելիք չեն մասնակցիր խորհրդարանական աշխատութեանց, հաւանական է զի նոյն իսկ խորհրդարանն՝ իւր արդի մեծամասնութեամբ՝ համամիտ լինի Ֆիորենցայի իրաւադիտաց ժողովոյն։

ՊԱՆԹԱՆԵԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

Նաթալի թագուհւոյն կուսակիցք վերստին կը խլրտին։ Հանրագրեր պատրաստել կուտան, և կ'ըսեն թէ 120 հազար ստորագրութեամբք պիտի դիմեն Աքուվիլինային, խնդրելով որ գոնեթալի թագուհին երկրէն վտարող օրէնքն ետ առնուի։

—Մուէ ՆէՓՓ սերպ լրագրոյն դեկտ. 4/16ի թիւը գրաւեցաւ՝ Աւստրիոյ Կայսեր անպատշաճ գրուած մը պարունակելուն համար։ Նոյն օրը սերպական մաքսատան մէջ գրաւեցան եօթն ծրարներ որք կը պարունակէին Վիեննայի մէջ տպուած տետրակ մը, Քարտերոկեւիչներու յաւակնութեանց նպատակաւոր։

—Սեւ Լերան գահաժառանգ իշխանին դաստիարակ և ռուս սպայակոյտի գնդապետ Ոլվոնա մի քանի օրէ հետէ Պելգրատ կը գտնուի։

ԺԻԼ ԿՐԷՎԻ

Ժիւլ Կրէվի շատ խնայասէր մարդ էր, և ըստ ոմանց հինգ միլիոն ֆր. ի, ըստ այլոց մինչեւ 10 միլիոն ֆրանքի հարստութիւն թողած է։ Մէկ դուստր միայն ունէր, տիկին Վիլսոն, յորմէ երեք թոռնուհիներ ունեցած է։

ԺԱԳԴՈՒԹԻՒՆԸ Ի ՉԻՆԱՍՏԱՆ

Շանկայէ կը ծանուցուի թէ մաքսային իշխանութիւնը գրաւած է մեծաքանակ զէնք և ռազմամթերք օրք կը ղրկուէին Չինքիանկի գաղտնի ընկերութեան մը։ Մի քանի օտարազգիք եւս ամբաստանեալ են՝ չինական գաղտնի ընկերութեանց զէնք ղրկելուն համար։

—Ի Զանկէ կը ծանուցուի թէ անգլիական պատուիրանն և մաքսատունը չինական շէնքեր լինելով պահուած են, իսկ եւրոպական ամէն շէնքեր քանդուած են ամբոխին կողմէ։ Չինական իշխանութիւնք ամենամեծ դժուարութիւն կրած են Ֆրանսայի մայրաքաղաքին ամբոխին ձեռքէն ազատելու։ Այս վերջին խռովութեանց առաջացման պատճառը սա է թէ տղայ մը գողցուած էր, և անձանօթ ոմն այն տղայն բերեր յանձներ է կաթոլիկ մայրապետներու վանքի մը։

Ճ'ԱԼԶԱՍ ԼՈՒՌԷՆ

Ֆիլոսոֆ թագուհիը, պատմելէ յետոյ Ալզաս Լոռէնի մէջ գերման զորաց մեծ ռազմախրոխտներն, յոյս Ֆրանսական բանակը ձեւացնող զօրքերն յաղթական տարած են գերմանական բանակը ներկայացնող զորաց վրայ, կ'ըսէ։ «Այս մեծ ռազմախրոխտներուն յԱլզաս թողած ընդհանուր տպաւորութիւնն այս է թէ անոնք ընդհանուր սերտողութիւնն են այնպիսի եղելութեանց որք չատ պիտի չուշանան։ Բռնադակ գերմանական սպայակոյտ ապրէն այսպէս կը խորհի, և Պաւէրն մեծ դուքսն եւս, հակերոյթի մը մէջ, բաժակ առաջարկելով ներկայ զօրաքանակին կենաց, չիրցաւ ինքզինք զսպել և ըսաւ թէ «այս ռազմախրոխտ մեծ նշանակութիւն մ'ունին, և պատրաստութիւն են այնպիսի պատահականութեանց զորս միշտ աչքի առաջ ունենալ պէտք է»։ Պաւէրի վեհապետն յետոյ ըսաւ մինչեւ իսկ թէ խաղաղութիւնը չատ անհաստատ կը թուի իրեն։

ԽԱԶԱԽՊԵՏ ԱԶԻՆՈՎ

Այս համբաւաւոր խաղախպետն որ խումբ մը խաղախներով Հայաստան գացած ժամանակ Ֆրանսացւոց ընդհարեցաւ, և ի Ռուսիա դառնալով պահ մը արգելուցուց, անցեալ չարաթն ալ Դանուբի կողմն ի Ռէնի ձերբակալեցաւ ռուսական իշխանութեանց կողմէ, կ'երեւի թէ նոր յանդգնութիւն մը խորհած պահուն, այս անգամ ուրիշ կողմէ մը։

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՄԻՍԻՈՆԱՐՈՒԹԻՒՆՔ

Կայսերական Ուլքայ մը տարեկան 21 հազար ռուպլի կը յանձնէ հարաւային եւ արեւմտեան Ռուսիոյ օրթոտոքս եպիսկոպոսութեանց, միսիոնարական աշխատութեան համար, գլխաւորապէս Սթունտեանց դէմ գործելու համար։

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Երէկ, Մաքրիգիւղի եկեղեցւոյն տօնախմբութեան առթիւ, Ամէն. Տ. Խորէն Ս. Պատրիարք Հայրն հանդիսաւոր պատարագ մատոյց անդ և քարոզ խօսելով՝ բարեմաղթութիւններ ընուլ տուն կենաց և բարօրութեան Վեհ. Սուլթանին։

Պատրիարքական Դեր. Փոխանորդ Հայրն շաբաթ օրը Ոստիկանութեան Դուռը գնաց եւ տեսակցեցաւ Նախարար Վեհ. Նազըմ պէյի հետ։

Տիգրանակերտէն օգոստ. 28 ամսաթիւ նամակ մը կը տեղեկանանք թէ Արաբկիրի նախորդ առաջնորդ Դեր. Եղնիկ եպիսկոպոս, որ Տիարպէքիրի պատրիարքական փոխանորդ ընտրուած էր, իւր պաշտօնավայրն հասնելով, արժանավայել պատուով ընդունուեր է տեղւոյն պաշտօնական մարմնոց և ժողովրդեան կողմէ։

Գաղգեան և Տէրունեան ընտանիքներն ի խոր սուգ համակեալ կը գուժեն զանողք մահ

ՅԱԿՈԲ ՓԱՇԱՅԻ ԳԱԶԱԶԵԱՆ

ՆԱԽԱՐԱՐԻ ԿԱՅՍԵՐԱԿԱՆ ԳԱՆՁՈՒՆ

Ցուզարկաւորութեան տխուր հանդէսը պիտի կատարուի վաղը, երկուշաբթի, ի ժամ 8 (Ը. Թ.) Բերայի Սուրբ Երրորդութիւն եկեղեցին, ուր փոխադրուած է հանգուցեալին մարմինն։

Բերա, 8/20 սեպտ 1891

Կը խնդրուի ամէն անոնցմէ որք յատուկ Ազդ. չեն ընդունած, ներկայս նկատել իրենք այն։

ՅԱԿՈԲ ՓԱՇԱ

Ցաւ ի սիրտ կը ծանուցանենք թէ Վեհ. Յակոբ փաշա Գաղգեան, Կայսերական Անձնական Գանձուն Նախարարը, շաբաթի երեկոյ անակնկալի արկածի մը զոհ գնաց, որոյ մանրամասնութիւններն ստորեւ պատմելով, վշտաբեր պարտաւորութիւն մը կատարած ենք։

Յակոբ փաշա իւր գործոց զաւակն եղած էր կերպիւ իւրք։ Մնեալ դէպ ի 1832 թուականը, թէեւ իւր պատանեկութեան մէջ խնամեալ դաստիարակութիւն մը ստանալու պատեհութիւն չէր ունեցած, բայց կանուխէն ցուցած էր մեծ ուշիմութիւն եւ գործնական ոգի, որք կենաց մէջ իւր վայելած նախանձելի յաջողութեան սկզբնատարերքն եղան։ Ի սկզբան առևտրական գործովք պարապեալ, ապա մտած Տէրութեան ծառայութեան մէջ, ուր քիչ ետքը բարձրացաւ Զալթիոյ Դիւանագիտութեան։ Իւր կենաց այս առաջին կառավարական շրջանին մէջ, յիշատակելի է Օսմ. Կայս. Պանքայի Նշանաւոր մէջ դասն, որուն նախագահեց, յետ որոյ ինքն եւս մրցանելով նոյն Պանքան, նոր ասպարէզ մը դտաւ ցոյց տալու իւր գործնական կարողութիւններ։

Վերջին կարեւոր պաշտօնը զոր վարեց Օսմ. Պանքային մէջ, օսմանեան թղթակցութեանց և եվրոպական պաշտօնատան հետ յարաբերութեանց ճիւղին դիւանապետութիւնն էր, պաշտօն զոր այժմ կը վարէ Ազն. Կարապետ էֆ. Սըլտաճեան։ Նոյն միջոցին, Յակոբ էֆէնտի անդամ դտնուած էր քաղաքային պաշտօնատան մէջ կազմեալ շինութեանց յանձնաժողովի մը։ Վեհ. Սուլթանը, փափաքելով կարգի դնել իւր Անձնական Գանձուն մատակարարութիւնն, Օսմ. Պանքային յանձնարարած էր կարող հաշուագէտի մը հայթայթումն, և Պանքայի Տնօրէնութեան կողմէ իբրեւ յարմարագոյն պաշտօնատար նշանակուած էր Յակոբ էֆ։ Այս հանդամանօք մտնելով ի Կայս. Պալատ, իբրեւ Անձնական Գանձուն բարեկարգիչ յանձնաժողովոյ մը անդամ պահ մը պաշտօնավարելէ յետոյ, հանգուցեալն իրեն յանձնեալ գործն այնքան կարողութեամբ և խղճի մտօք կատարեց, որ 1879 յունուար ամսուն անուանեցաւ տնօրէն (միւտիր) Անձնական Գանձուն։ Այս պաշտօնին մէջ հանգուցեալն յաջողեցաւ իրագործել իւր Օգոստափառ Վեհապետին ակնկալութիւնները, բարեկարգելով և մեծապէս արդիւնաւորելով այն կարեւոր մատակարարութիւն, որ իրեւ կանոնաւոր մատակարարութիւն օրինակելի հանդիսացած է իրաւամբ։ Վեհ. Սուլթանն իւր բարձր գոհունակութիւնն արտայայտեց այլ և այլ կերպերով, Տնօրէնութիւնը բարձրացնելով նախարարութեան (Նէզարէթի), և նախարարն իսկ բարձրացնելով Վէզիրի աւագ աստիճանին, և շնորհելով զանազան պատուանշաններ, ինչպէս ականակուռ Օսմանիէ պատուանշան, ականակուռ Մէճիտիէ պատուանշան և Իմթիազի ոսկի եւ արծաթ չքադրաններ։

Կայս. Դանձուն մատակարարութեան մէջ ցուցած կարողութիւնները դնահատելով, Ն. Վեհափառութիւն հանգուցեալն յաջորդութիւն եւս կը յանձնէ Հայու մը, իւր Անձնական Գանձուն նախարար կարգելով զՎեհմ. Միքայէլ էֆէնտի Փորթուգալ։ Իւր սնտեսագիտական և ելմտագիտական տաղանդով Վեհմ. Փորթուգալ էֆէնտիի պատիւ կը բերէ ո՛չ միայն օսմ. պաշտօնատարաց դասուն այլ և այն գիտնական դասուն որուն կը պատկանի, երկար ժամանակէ հետէ իրեն նախամեծար զբաղում ըրած լինելով տնտեսական և դանձային ուսումնասիրութիւններն, և արդէն իսկ իւր կարողութիւններն ի հանդէս բերած լինելով Մաքսատան վարչութեան մէջ եւ ապա Երկրագործական Պանքայի Տնօրէնութեան մէջ, որոյ ճշմարիտ կազմակերպիչն եղած է, և իւր ցայս վայր կարճատեւ Տնօրէնութեան միջոցին յաջողած է գնել այնպիսի կացութեան մը մէջ յորում այս նոր հաստատութիւն մեծապէս կը խոստանայ օգտակար լինել երկրին, եթէ յարատեւէ նոյն կանոնաւոր ընթացից մէջ, կը յուսանք որ Վեհմ. Միքայէլ էֆէնտի Փորթուգալ իւր պաշտօնին մէջ ձեռք բերէ բոլոր այն յաջողութիւն որով հանգուցեալ Վեհմ. Յակոբ փաշա այնքան բարձր աստիճանաւ և այնքան իրաւամբ արժանացած էր Կայսերական դնահատութեան։

* * *

ՄԱՀՈՒՍՆ ՊԱՐԱԳԱՑՔ

Յակոբ փաշա, ըստ սովորութեան, շաբաթի երեկոյ ժամ 10.5 ին կամուրջէն մեկնող չոգենաւը նստած էր Պէշիկթաշի նաւամատոյցէն՝ Եէնի-գիւղ երթալու համար, ուր Բանանթի ծովեզերեայ ամարանոցը կը բնակի։ Եէնի-գիւղի նաւամատոյցէն՝ իւր ձին կը հեծնայ և Տօքթ. Զամպաքօ փաշայի տան առջեւէն անցած պահուն նորա հետ քանի մը վարկեան խօսակցիլ յետոյ, մինչեւ իւր ապարանքին դրան առջեւ ձիապանին հետեւողութեամբ կընթանայ։ Հոն կը հրամայէ ձիապանին թէ այլեւս պէտք չունի իրեն և ինք՝ ծովեզրին երկանութեամբ կը շարունակէ իւր ճանրան դէպ ի Գալենտէր։ Այդ զբօսավայրին մօտ գընուած Բէշկին առջեւ քարակոյտ մը ձեւացած է վերջին հեղեղասաստ անձրեւներէն ու պատէն խրամատ մը բացուած է։ Այդ խրամատէն դուրս կը նետուին յանկարծ երկու կատաղի շուներ հաչելով։ Երիվարը կ'իրտչի և կ'սկսի քառամբակ փղել։ Յակոբ փաշա օգնութիւն կաղաղակէ և միւոյն ժամանակ ձին սանձել փորձելով՝ գլուխը դէպի ցամաք դարձուցանելու ճիգ մը կընէ։ այն ատեն երիվարը ետեւի երկու ոտքերուն վրայ կը կանգնի և բուռն ցնցումով մը դեռին կը նետէ իւր հեծեալը։ Դժբախտաբար քարափն ամայի էր ու ոչ ոք կանցնէր այդ վայրկենին։ քէօչկին պահապանը, որ սովորութիւն ունի եղեր ամեն իրիկուն բարեւի կենալ Յակոբ փաշայի անցած պահուն, ճակատագրային դժբաղդութեամբ մը բացակայ էր այդ վայրկենին։

Յակոբ փաշա, իւր հուժկու մարմնոյն ու յաղթ հասակին բոլոր զօրութեամբ կը փուռի քարակոյտին վրայ և դանկը պատին զարնուելով, ներքին խանգարումներ տեղի կունենան և յորդառատ արիւն կ'սկսի հոսիլ ականջէն, բերանէն ու քթէն։ Այս սոսկալի ադէտը պատահած էր վայրկենական արագութեամբ։

Գալենտերի զբօսարանը նստող անձինք՝ ինչպէս նաև ծովուն բացերը դանուող ձկնորք՝ հազիւ հեծեալին անկումն ի հեռուստ նշմարած, կը փութան արկածի վայրը։ բայց ուշ էր։ կիսամեռ վիճակի մէջ կը հեծէր Յակոբ փաշա։

Ազարդապետ Միւնիր փաշա որ այդ պահուն Հայմանեան Սարգիս էֆէնտիի ընկերակցութեամբ մակոյկով պտոյտ մը կը կատարէր ծովու վրայ, ինք եւս կը փութայ ցամաք ելնել, Միւնիր փաշա, Սարգիս էֆէնտի, և Գալենտէրէն եկող մի քանի ծանօթ անձինք՝ խորապէս կը յուզուին ի տես իրենց բարեկամի խղճալի երեւութին։ արեան հոսումը կասեցնելու համար կարելի եղածը կընեն։ ոտներնին ներքնազգեստներուն նաւակով տուն փոխադրել կուտան փաշան։

Յակոբ փաշայի մայրը եւ քոյրը որք արդէն նշմարելով ձիուն սանձարձակ և առանց հեծեալի արագ վերադարձն, ադէտ մը նախազգացած էին արդէն, խելայեղ ու արտասուագին ընդառաջ կը վազեն իրենց սիրեցեալ որդւոյն ու եղբօր։ Յակոբ փաշա կորուսած էր մարմնական ամէն կարողութիւն։ ոչ եւերի հաղիւթիւն մը միայն կեցեր կոկորդէն։ երբ մէկ կողմէ ապարանքին մէկ խուցը կը պատկեցուցեն զնա, միւս կողմէ փութանակի լուր կը խրկուի Տօքթ. Զամպաքօ փաշային, Տօքթ. Քամբանաքիին եւ Տօքթ. Տրաքուլիսին որք եէնի-գիւղ գտնուելով, իսկոյն կը փութան հասնիլ։ Երեք բժիշկներն անմիջական ամէն դարմանքներ կը հասցուցեն, արեան հոսումը կասեցուցեալու համար։ սակայն կենսական երակ մը պատռած էր և ակներեւ էր թէ ադեռաւոր վախճանը չպիտի յապաղէր։ եւ արդարեւ գիշերուան ժամ երեքին մօտ հանգամանքն ամէն ճարտարը խնամոց, Յակոբ փաշա իւր յիսուն շուչէը կնաւանդէր իւր սիրելեաց գրկին մէջ, առանց բառ մը կարենալ արտասանելու։ Տօքթ. Միւլիք եւ Տօքթ. Դամպուրոյնու, որք հեռագրաւ կոչուած էին փութանակի, երբ կը հասնին եէնի-գիւղ, Յակոբ փաշա մեռած էր արդէն։ Իսկ Տօքթ. Խորասանճեան էֆէնտի, որ նոյնպէս հեռագիր ստացած էր, կը պատասխանէ թէ յաջորդ առաւօտուն միայն կընայ դալ։

* * *

ԿԱՅՍԵՐԱԿԱՆ ՅԱՒԱԿՑՈՒԹԻՒՆ

Կայսերական անձնական Գանձուն Վեհմ. նախարարին մահուան գոյժն իսկոյն կը հաղորդուի առ Վեհ. Սուլթանն՝ որ խորապէս կը զդածուի ի լուր իւր հաւատարիմ նախարարին այս անակնկալ մահուան և կը հանձի գիշերուան ժամ 7ին թիկնապահ մը ղրկել հանգուցեալին բնակարանն իւր կայսերական ցաւակցութիւնն յայտնելու և Յակոբ փաշայի վշտահար մայրը մխիթարելու համար։ Թիկնապահը, կայս. հրամանաւ, մանրամասն տեղեկութիւններ կ'առնու նաև մահուան պարագայից վրայ որք Զամպաքօ փաշայի կողմէ հեռագրաւ հաղորդուած էին արդէն ի կայս. պալատ։

* * *

ՀԱՆԳՈՒՑԵԼՈՅՆ ՏՈՒՆԸ

Եէնի-գիւղի բնակիչք և մասնաւորապէս Գաղգեան ընտանեաց բարեկամք, հայ և օտարազգի երեւելի ընտանիքներ, լսելով աղէտը, փութացած էին ի տուն Յակոբ փաշայի և շրջապատելով նորա վշտահար ընտանիքն, կը շանային մեղմացուցանել անոնց դառն կսկիծը՝ մխիթարական խօսքերով։

Յակոբ փաշայի մահուան գոյժը գիշերանց հեռագրուեցաւ մօտաւոր ազգականաց ի Բերա և գիւղօրէն պաշտօնական անձանց ոմանց, ի միջի այլոց, առ Պատրիարքական Դեր. Փոխանորդ Հայրն։ Երեկ, առաւօտեն մինչեւ իրիկուն, մայրաքաղաքիս զանազան թաղերէն, պետական պաշտօնատարք, դեսպանատանց ներկայացուցիչք, հայ և օտարազգի երեւելիք փութացին երթալ ի Եէնի-գիւղ և այս դառնաղէտ կորստեան առթիւ իրենց ցաւակցութիւնն յայտնել հանգուցեալին անմիջապէս մօտ։ Տիկին Գաղգեանին, եղբօրը՝ Նշան էֆէնտի Գաղգեանին և քեռ՝ Տիկին Ազատի Տէրունեանին։ Կայս. անձնական գանձուն նախարարութեան պաշտօնէութիւնն եւս փութացած էր ի տուն հանգուցեալին։

Յակոբ փաշայի մարմինը, ծովեզերեայ օդաւէտ խուցի մը մէջ ի տես դրուած էր, ծաղիկներով զարդարուած և մոմերով շրջապատեալ։ Ծաղկեայ խոյր խաչ մը կը ծածկէր մարմինն։ Դէմքը, զոր կը շրջանակէր աւելեալաւն մորուքը, չէր այլայլած բընաւին ու չէր կորուսած իր պատկառելի երեւոյթը։ մեռելական դալկութիւն մը միայն կը տիրէր իւր մահուան նշանակ։

Յակոբ փաշայի անմխիթար մայրը զոր մահուան ադետաւոր վայրկենին հեռացուցած էին որդւոյն քովէն, ուրզելով մի անգամ եւս տեսնել ու համբուրել զայն, տնեցիք և մտերիմք չը կրցան այս տխուր մխիթարութիւնը զլանալ նմա, եւ երեկ առաւօտ առաջնորդեցին հեղ. մայրն Յակոբ փաշայի մարմնոյն քով։ Սրտաճմլիկ տեսարան մը տեղի ունեցաւ այդ ողբագուրման մէջ, որով յուսահատ մայրը արտասուօք և հեծեծանօք իւր անհուն վիշտն ու արցունքը կը թափեր իւր պատուական զաւկին անկենդան մարմնոյն վրայ։ Հեղ. տիկին նեկտար, որ մի քանի տարի առաջ իր կրտսեր զաւակը կարապետ էֆէնտին կորսնցնելու դժբաղդութիւնն ունեցած էր, այս անգամ ամենադառն հարուած մը կրելով իր մայրական դորովանաց ու սիրոյն մէջ, անկարագրելի յուսահատութեան մը տակ ընկճուած կը մնայ և երկնից մխիթարութիւնն ունի միայն իրեն սպասելն։ Ոչ նուազ արտաճմլիկ էր նաև հանգուցելոյն եղբօր՝ Նշան էֆէնտի Գաղգեանի և քեռ՝ տիկին Ազատի Տէրունեանի սուգն ու վիշտը։

* * *

ՆԱԽԱԳԱՀԱՏՈՒԹԻՒՆՔ ՅՈՒՂԱՐԿԱՎՈՐԱՑԵԱՆ

Երէկ գիշեր, ժամ 1ին, հանգուցելոյն մարմինը Եէնի-գիւղէն Բերայի Ս. Երրորդութիւն եկեղեցին փոխադրուեցաւ մեռելակիր կառքով մը։ Ուրիշ կառքի մը մէջ նստած՝ դագաղին կը հետեւէին Արժ. Տ. Յովհաննէս Ա. քահանայ Մկրեան, Տ. Կոմիտաս և Տ. Թադէոս քահանայք Բերայի և Գաղգեան ընտանեաց տաներէց Տ. Դէորդ քահանայ։ Դագաղին վրայ դրուած էին բազմաթիւ ծաղկեայ պսակներ զորս ղրկած էին Պ. Պ. Մալլիօկորատօ, Լէօնիտաս Պալմաճի, զօրավար Հօպէ փաշա և տիկին Հօպէ փաշա, տիկին Եղիզ Անանօֆ, Սելիմ էֆէնտի Մէկէմէճ և այլ բարեկամք։ Ուրիշ բազմաթիւ պսակներ եւս ղրկուած են Բերայի եկեղեցին ուր այսօր ժամ ուրթին կը կատարուի յուղարկաւորութեան տխուր հանդէսը, մեծալուք կերպիւ։

Ամէն. Ս. Պատրիարք Հայրն եւ մայրաքաղաքս գտնուող բոլոր եպիսկոպոսունք հրաւիրուած են ներկայ գտնուիլ յուղարկաւորութեան։

* * *

Տօքթ. Եաղուպեան, ընկերակցութեամբ մի քանի ուրիշ բժիշկներու այս առաւօտ զմռուեց հանգուցելոյն մարմինը։

ՅԱԿՈԲ ՓԱՇԱՅԻ ՅԱՂՈՐԴԸ

Վեհմ. Միքայէլ էֆէնտի Փորթուգալ, որ, ինչպէս կերեւի այս աւուր պաշտօնաթաղութեանց ցուցակէն, կայսերական անձնական Գանձուն նախարար անուանուած է, երէկ առաւօտ թիկնապահի մը միջոցաւ կայսպատ հրաւիրուելով՝ արժանացաւ Վեհ. Սուլթանի մեծարանաց։

Վեհմ. Միքայէլ էֆէնտի երէկ հանգուցեալ Յակոբ փաշայի ապարանքն երթալով ի Եէնի-գիւղ, իւր ցաւակցութիւնն յայտնելէ յետոյ, ստացաւ Յակոբ փաշայի պաշտօնական կնիքն ու թղթերն։

Վեհմ. Միքայէլ էֆէնտի երէկ իւր նոր պաշտօնի դլուխն անցաւ և ընդունեց Խաղինէի Խասայի պաշտօնէութեան շնորհաւորութիւնները։

Մանրամասն էֆիսար լրագրին, որ երկու շաբաթէ հետէ անպայման կերպիւ դադարման դատապարտուած էր, վերջին հրատարակութիւնը արտօնութիւն ստացած է և այսօր կը սկսի հրատարակուիլ։

Խաչվերացի տօնին առթիւ, Արժաչու Դպրոցական ընդամենութեան անդամներէն Ազն. Գաբրիէլ էֆէնտի Գաբրիէլեան երէկ առաւօտ Արմաշ ուղեւորեցաւ, ուր բազմաթիւ ուխտաւորք կը համախմբուին այս շաբաթու։

Այս առաւօտեան ռուսական Սուրհանդակաւ առնուած Թիֆլիզի լրագրաց մէջ կը կարդանք հետեւեալները։

Երուսաղէմի հայոց միաբանութիւնը Ս. Էջմիածնի միաբանութիւնից աւելի առաջ է ընկել և արդէն ձեռնարկել է Աստուածաշունչ Ս. Գրքի տպագրութիւնը, որ աւելի անկ էր Մայր Աթոռի միաբանութեանը, քան թէ Երուսաղէմի միաբանութեանը։ Բայ ի Ս. Գրքի տպագրութիւնից, Երուսաղէմի միաբանութիւնը ձեռնարկել է տպագրել և ամբողջ Ս. Գրքի համաբարբառը։

—Մեզ գրում են Վաղարշապատից հետեւեալը։ «Թարմի Հալի-Յակոբը և Բերը Տէր-Պետրոսեան, այս օրերս արձակած են բանից 4000 ռուբլու երաշխաւորութեամբ։ Գործը շարունակվում է։ Եղանակը վաղարշապատում անտանելի չոր է։»

—Մեզ գրում են Թիֆլիսից հետեւեալը։ «Շաբաթ, օգոստոսի 24ին, էջմիածնի Սինոդի պրոկուրոր Կանչելի ապատեղից ուղեւորվեց Դիլիժան, ուր մի քանի օր իր ընտանիքին մօտ մնալուց յետոյ չտասնելու է էջմիածին։»

—Հայոց թատրոնի ռեպերտուարի մէջ, ինչպէս լսում ենք, ի միջի այլոց, մտնում է և հանդուցեալ Պարոնեանի «Մեծապատիւ Մուրացկանները», որ 3 արարուածով յարմարեցրած է բեմին։

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ԾԱՆՈՒՑՈՒՄ

Փոխանորդաբնակ Ազգ. Պատրիարքարանէն։

Ինչպէս ծանուցուած է արդէն Պատրիարքութեան Հայոց Դպրեվանաց Պատմնամակալութեան կողմէ, յառաջիկայ Յաչեբրացի տօնին առթիւ ի գործ դրուած են ամենայն նախապատրաստութիւնք և կանխագոյն զգուշութիւնք, որպէս զի Արմաշու Զարխարան Ս. Աստուածածնի վանքն յոյժ ի երկրպագութիւն ելնող բարեպաշտ ազգայինք կարենան երթևեկել անդորրութեամբ և վանուց մէջ յանգիստ օթեան գտնել։

Բայց աստի, Հայտար Փաշայի երկաթուղւոյն Տնօրէնութեան հետ բանակցութիւնք կատարուած են նաև հարկ եղած կարգադրութիւնք՝ որովք ցամաքի ճամբով երթալ փափաքող ուխտաւորք պիտի վայելեն ուղեւորութեան մասին պէտք եղած բոլոր դիւրութիւններն։ Հետեւաբար բարեպաշտ ազգայինք կրնան ամենայն անդորրութեամբ և հանգստութեամբ կատարել իրենց ուխտն ըստ ցանկութեանցն ընդունելի։

7 Սեպ. 1891 (Ինչ.) 1—3

Պատրիարքական
Հայոց Կ. Պոլիս

ՈՒՍՈՒՑՉԱԿԱՆ ԺՈՂՈՎ

ՆԻՍՍ Գ.

Ուսուցչական Ժողովոյ Գ. Նիսսը տեղի ունեցաւ երէկ Ազգ. Ժողովոյ սրահին մէջ ի Ղալաթիա, առանձնատութեամբ Կրթական Տեսուչ Իւթիւճեան կարապետ էֆէնտիի և ի ներկայութեան 30է աւելի ուսուցչաց և բազմաթիւ ունկնդրաց։

Նախորդ նստի առենագրութեան վերաբերումն յետաձգուեցաւ յաջորդ նստին ըստ որում Պէրպէրեան էֆ.ի առենագրութիւնն իւր կարեւոր մաս նոյն նստին՝ ամբողջապէս չէր արձանագրուած։

Առենապետ էֆ. խօսք տուաւ ներկայից Օրակարգի խնդրոց վրայ։

Ս. Գալֆոճեան էֆ. գրաւոր տեսութիւն մ'ըրաւ և առաջարկեց որ ի վարձ արդիւնաւոր դաստիարակին՝ յետ 25 ամեայ քրտնաթոր աշխատութեանց՝ Ազգ. Կեդր. իշխանութիւնը շնորհակալեաց քաջ տայ նմա՝ արձանագրելով նորա անունը մասնաւոր տուամարի մը մէջ յԱզգ. Պատրիարքարանի։

Ս. Մանրեան էֆ. բարոյական դաստիարակութեան վրայ տեսութիւններ ըրաւ և զանազան առաջարկներ ներկայեց։

Յ. Նիկոլեան էֆ. նոյնպէս գրաւոր կերպիւ բացատրեց թէ ինչ բարոյական հանգամանքներ կը պահանջուին դաստիարակէն և ինքն ալ՝ լաւ դաստիարակութեան մը եղանակի մասին այլ և այլ առաջարկներ ներկայեց։

Յ. Բաղրատեան էֆ. նոյն իմաստով տեսութիւններ պարզեց և դաստիարակութեան ընդհ. եղանակին վրայ իւր կարծիքներն յայտնեց։

Մ. Մալեան էֆ. խօսեցաւ լաւ դաստիարակութիւն մը եղանակին վրայ և բացատրեց թէ՝ ուսուցիչը գրքին պէտք չէ կապտի, թէ ուսանողն պէտք է ուղղակի իւր ուսուցչէն ներշնչուի և ապա օգտակար դատեց որ ուսուցիչք մտերմութիւն ունենան իրենց աշակերտաց հետ՝ նոցա մէջ աւելի հեշտ կերպիւ ազնիւ և հաստատուն նկարագիր մը կարենալ դոյացնելու համար։

Գ. Մալտեան էֆ. դաստիարակութեան խնդրոյն իւր տեսութիւնները պարզելէ յետոյ, իրական կեանքէ առնուած գրութիւն մը կարդաց որով ի վեր կը հանէր դաստիարակին բարոյական հանգամանքն թէ վարժարանին մէջ և թէ անկից դուրս։

Կ. Սարգսեան էֆ.—Ատենարանից թիւրիմացութիւններուն վրայ ժողովոյ ուշադրութիւն հրաւիրեց և առաւել բանաւոր համարեց որ՝ ուղղակի բուն խնդրոյն ոգւոյն վրայ լուսաբանութիւնք ըլլան։

Բառարդ ժամու դադարէ վերջ՝ ժողովը վերստին բացուելով՝ Մաքքարեան էֆ. խօսք առաւ ու եղած ատենաբանութեանց եզրակացութիւնն ընելով՝ որ լաւ դաստիարակութեան մը եղանակին վրայ ընդհ. նեղգաշնակութիւն մը գոյացնելու համար նախ և առաջ՝ Ուսուցչական Խորհուրդն հանձն առաջ՝ ժողովոյն ներկայել որոշ և միօրինակ ծրագիր մը՝ որոյ վրայ կարելի ըլլայ համոզում գոյացնել և նորա վրայ ձեւել դաստիարակութեան այն միօրինակ և կանոնաւոր ուղղութիւնն զոր Ուսուցչութիւնը կը փափաքի ունենալ։

Մ. Ծոլեան էֆ. ներկայից հետեւեալ բանաձեւն որ միաձայնութեամբ ընդունուեցաւ։

«Ժողովը՝ դաստիարակէն պահանջեալ հանգամանաց վրայ եղած խորհրդածութիւնները բաւական և բանաւոր համարեց և լսելէ վերջ ընդհ. տեսութիւններ Օրակարգի Գ. խնդրոյն, այսինքն՝ լաւ դաստիարակութեան մը եղանակին վրայ, որոշեց յանձնարարել իւր Դիւանին որ՝ ուս-

մանց իւրաքանչիւր ճիւղի աւանդման լաւագոյն ծրագիրներ պատրաստել տայ մասնագէտ ուսուցչաց եւ զանոնց յետոյ մատուցանէ Ուսուցչ. ընդհ. ժողովոյ։»

Սոյն բանաձեւի քուէարկութենէն յետոյ՝ Յակոբ Ոսկան էֆ. Նախ օրակարգի խնդրոց վրայ ինչ ինչ խորհրդածութիւններ պարզելէ վերջ՝ յիշեցուց Ազգ. վաղիմի ուսուցիչներէն Մուրատեան եղիազար էֆէնտիի մահն և խնդրեց Տէր Վահան վարդապետ Տէր Յակոբեանէ որ սրտին հանգուցելոյն յիշատակը։ Տ. Վահան վարդապետ՝ ժողովականաց քաջալերականխօսքերուընդդէմ՝ օրհնեց հանգուցելոյն յիշատակն որոյ յոտնկայս ունկնդրեցին բոլոր ժողովականք։ Ատենը փակեցաւ ժամը 10½ին։

ՆԱՐԹԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՊԱՇՏՕՆԱՐԱՆԹՈՒԹԻՒՆԵՐ ԱՍՏԻՃԱՆԵՐ ԵՒ ՊԱՏՈՒԱՆՆԵՐԸ

Կայս. անձնական Դանձուն Նախարար անուանեցաւ Վահմ. Միքայէլ էֆէնտի Փորթուգալ, տնօրէն Երկրագործական Դրամատան։

Տրապիզոնի Խուրէ գաւառակին գայմագամ անուանեցաւ Ալի Ռիզա պէյ, գայմագամ Իլկին գաւառակին։

Գոնիայի Իլկին գաւառակին գայմագամ անուանեցաւ Մուսթաֆա էֆէնտի, գայմագամ Խուրէի։

Պերգամի Սահիոն գաւառակին գայմագամ անուանեցաւ Հաֆըզ Մուսթաֆա էֆէնտի, գայմագամ Մամուրէթ-Իւլ-Համիտի։

Հիճազի Մամուրէթ-Իւլ-Համիտ գաւառակին գայմագամ անուանեցաւ Ալի Ռիզա էֆէնտի, նախորդ գայմագամ Օրամարի։

Քաղթամուտիի Արաճ գաւառակին գայմագամ անուանեցաւ Ալի Հայտար էֆէնտի, գայմագամ Ունիայի։

Էնկիւրիի Պալա գաւառակին գայմագամ անուանեցաւ Բէուֆ պէյ, գայմագամ Համիտիյէ։

Անբաստիոյ Համիտիյէ գաւառակին գայմագամ անուանեցաւ Ճէմալ էֆէնտի, գայմագամ Պալա գաւառակին։

Էնկիւրիի Գալէճիք գաւառակին գայմագամ անուանեցաւ Սաատէտտին էֆէնտի, գայմագամ Սունքուրլուի։

Էնկիւրիի Սունքուրլու գաւառակին գայմագամ անուանեցաւ Իպրահիմ Գատէմ էֆէնտի, գայմագամ Գալէճիքի։

—

Իւլայի երկրորդ աստիճան արուեցաւ Մալիէի գանձուն առաջին արկղական Խալիտ պէյի, ի վարձատրութիւն իւր ուղղամիտ և ջանասէր պաշտօնավարութեան։

Սանիէի երկրորդ աստիճան՝ Սպարապետի Դրան թղթակցութեանց դիւանի ծածկագիր հեռագրիներու ճիւղին քարտուղարներէն Ճէվատ էֆէնտիի և Իզզէթ էֆէնտիի, ի վարձատրութիւն իրենց ջանասէր պաշտօնավարութեան։

—

Ականակուռ Մէճիտիյէ պատուանշան արուեցաւ Պրուսայի կուսակալ Միւնիր փաշայի։

Երրորդ կարգի Մէճիտիյէ՝ Հիճազի նահանգին Մէքթուպճի Հաֆզը էֆէնտիի։

Չորրորդ կարգի Մէճիտիյէ՝ Բ. Դրան կայս. Դիւանատան քարտուղարներէն Վասիֆ էֆէնտի։

Չորրորդ կարգի Մէճիտիյէ Պոլսոյ ոստիկանաց ժողովոյ անդամներէն երկրորդ աստիճանի ոստիկան Նուրի էֆէնտիի ու Մէհմէտ էֆէնտիի և հինգերորդ կարգի Մէճիտիյէ՝ երրորդ աստիճանի ոստիկան Ճէվտէդ ու Օսման էֆէնտիներու։

Երկրորդ կարգի Շեֆգաթի՝ ֆըրանսական նախորդ դեսպանուհի Մոնդեպելլո կոմսուհւոյն քրոջը։

—

Ի ԿԱՅՍ. ՊԱԼԱՏ

Արտաքին գործոց նախարար եւ Պետական խորհրդոյ նախագահի փոխանորդ Վահմ. Սայիտ փաշա շաբաթ օրը կայս. պալատ գնաց և ստացաւ Վեհ. Սուլթանի հրամանները։

—Քաղաքապետ Վահմ. Բրտվան փաշա և Ոստիկանութեան նախարար Վահմ. Նազըմ պէյ երէկ յաջորդաբար կայս. պալատ գնացին և ստացան Վեհ. Սուլթանի հրամանները։

—

ՎԱՀՄ. ՄԻՒՆԻՐ ՓԱՇԱ

Պրուսայի նոր կուսակալ Միւնիր փաշա շաբաթ օրը կայս. պալատ գնաց և իւր հրաժեշտի ողջոյնը մատոյց։

Ն. Վահմութիւն Բ. Դուռն եւս գնաց և այցելութիւն տալով Բարձր. Մեծ-Եպարքոսին, Ներքին գործոց Վահմ. նախարարին և խորհրդական Բէշիա պէյի, հրաժեշտ տուաւ։

Վեհ. Սուլթանը շաբաթ իրիկուն ժամ 12ին թիւնապահ մը ղրկեց Միւնիր փաշայի քէօշկն ի Գուզկունճուք և հաղորդել տուաւ իւր կայսերական մեծարանքները։

Միւնիր փաշա երէկ առաւօտ իւր պաշտօնատեղին ուղեւորեցաւ Մախսուսէի Լոբֆէյէ շոգենաւով։

Մայրաքաղաքս հասած հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ Ն. Վահմութիւն երէկ իրիկուն ժամ 8ին Մուտանիա ժամաներ և մեծ պատիւներով ընդունուեր է տեղական կառավարական պաշտօնէից և քրիստոնեայ հասարակութեանց հոգեւոր պետերուն կողմէ։ Միւնիր փաշա պահ մը հանդիստ առնելէ յետոյ Պրուսա ուղեւորեր և անդեւս մեծ պատիւներով ընդունուեր է։

—

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

(Թ-էվֆիկ Վէֆայէն քաղուած)

Լիբանանու կառավարիչը տեղեկագրած է Ներքին գործոց Նախարարութեան թէ օգոստոս ամսոյն մէջ Մէթէն, Կիւսրէվան և Բէյթրոն գաւառակաց մէջ ոճրագործութեան չորս դէպքեր պատահեր են, որոց հեղինակներու մեծ մասը ձերբակալուելով ձեւնհաս դատարանին յանձնուեր եւ փախչողներն ալ ձերբակալուելու համար հարկ եղած միջոցները ձեռք առնուեր են, թէ կը յուսացուի որ ասոնք ի մտոյ ձերբակալուին, թէ միւս գաւառակաց մէջ ոճրագործութեան ոչ է դէպք չէ պատահած և թէ, չնորհիւ Վեհ. Սուլթանին, Լիբանանու մէջ կատարեալ անդորրութիւն և ապահովութիւն կը տիրէ։

—Քարբերդէն, Տրապիզոնէն, Տիարպէքիրէն, Կարինէն, Առանայէն, Սեբաստիայէն, Բաղեշէն և Վանէն եկած զանազան թուականներով հեռագրերու համաձայն, այդ նահանգաց մէջ եւս, չնորհիւ Վեհ. Սուլթանին, կատարեալ անդորրութիւն և ապահովութիւն կը տիրէ։

—Հռոմայ Ս. Պապը արծաթ պատուանշան մը նուիրած է Տիարպէքիրի Կաթոլիկ-Ասորւոց եպիսկոպոս Տ. Մուրթան Պաթրասի։ Կայս. Իրատէ մը արտօնած է այդ պատուանշանի գործածութիւնը։

—Դ. զօրաբանակին հրամանատարն օգոստոս 31 թուականաւ հետեւեալ հեռագիրն ուղղած է Սպարապետի Դրան։

Կաւարի վաշտէն նախապէս զօրաց ջոկատ մը ղրկուած էր եւ առնուու համար այն անասուններն, զորս Հէրիքի վաշկատուն Աշիրէթին տարագիր անց եալ տարի ու այս տարի կողոպտած էին Ճուլամէրկ ու Կաւար գաւառակին ժողովուրդէն։ Այդ ջոկատ աւարակաց ձեռքէն եւ առած է 2430 ոչխար, 12 կով, 5 հորթ, 26 ձի, 23 ջորի և 2 էշ, որք Կաւարի տեղական կառավարութեան յանձնուած են։

—

ՑՈՒՆԱՑ ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆ

Մեծ-Եպարքոս ճէվատ փաշա իւր այցեւտումը ղրկած է Ցունաց Պատրիարքական Դեր. Տեղապահին, որ չընորհաւորական այցելութիւն տուած էր Ն. Բարձրութեան։

—Ցունաց Պատրիարքական Դեր. Տեղապահն և Եէնիխիւնեա Տիմիթրաքի էֆէնտի չաբաթ օրը Բ. Դուռն երթալով, տեսակցութիւն մը ունեցան Բարձր. Մեծ-Եպարքոսին հետ։

—Ցունաց Դեր. Տեղապահը նախընթաց օր այցելութիւն տուաւ ռուսական, հելլենական և սերպիական դեսպաններուն։

—

ԳԱՒԱՌԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

Կարնոյ կուսակալ Հասան Խայրի փաշա օգոստ. 24ին Թորթում ուղեւորեր է քննական պտոյտ մը կատարելու համար։ Ն. Վահմութիւն իւր հետ առեր է Իտարէի ժողովոյ անդամներէն Տէրվիշ էֆէնտին, թղթակցութեանց դիւանի քարտուղարներէն Ֆէվզի էֆէնտին և երկրագործական դրամատան տնօրէն Սրտգը էֆէնտին։ Ի բացակայութեան Հասան Խայրի փաշայի, կուսակալութեան գործերը փոխանորդաբար պիտի վարէ Մէքթուպճի Օսման Զէքի պէյ։ Կուսակալ Հասան Խայրի փաշա Թորթումէն սկսեալ քննական պտոյտ մը պիտի կատարէ ի Բէյսքիմ, ի Սպեր, ի Բաբերդ, ի Դերջան, յերզնկա, ի Գողզան, ի Գրի և ի Խնուս։

—Դ. զօրաբանակին հրամանատար Զէքի փաշա, որ Համիտիյէ հեծելազնդերուն կազմակերպութեան համար Պայազիտի Գարաքիլիսէ գաւառակը կը գընուէր, Անթալ ժամաներ է։

—Վանէն կը գրեն առ Սոպհ թէ այդ քաղաքէն վեց-եօթ ժամ հեռուն և Արճէշի մէջտեղը գտնուած Շէյխ Զէնկիլ անուն տեղը՝ Արճէշի հեռագրական բարապաններէ մին հեռագրական գերաններու նորոգութեամբ զբաղած պահուն, հեծեալ եօթն աւազակներ այդ բարապանին վրայ յարձակեր և ժամացոյցն ու ձին յափշտակելէ յետոյ փախեր են։ Տեղական կառավարութիւն իմանալով անմիջապէս ոստիկան-զինուորներ ղրկեր է այդ աւազակները ձերբակալելու համար։ Բնակաւայրաբար, կը յարէ Սոպհ, այդ աւազակներ ի մտոյ պիտի ձերբակալուին։

—

ԱՆՁՆԱՍՊԱՆՈՒԹԻՒՆ

Երէկ, քսան հինգտարեկան երիտասարդ մը Գընալը կղզիի և Ֆեների միջեւ ինքզինքը շոգենաւէն ծով նետելով, անձնասպան եղեր է։

—

«ԹԱՐՍՈՒՍ» ՇՈՓԵՆԱՒԸ

Լսանեան, Ունճեան և Ընկերութեան Թարսոս շոգենաւն, որ Զմիտէէն կը դառնար ի Կ. Պոլիս ուխտաւորներով, զանոնք ի Մէրսին հանելով, դարձած է ի Կարմիր ծով, 1,500ի չափ զօրք և 100 ձի տանելով Կարմիր ծով։

—

ԱՒՍԶԱԿՈՒԹԻՒՆ

Օգոստոս 29 Թուականաւ Քասթորիա. յէն կը գրեն առ Մեծ.Բ.։

«Մինչեւ Քասթորիայի ամբողջ գաւառին մէջ կատարեալ հանդարտութիւն կը տիրէր, յանկարծ օգոստոս 29 ին, իրիկուան դէմ, աւազակներ կը մտնեն ի Պոյանըք, Քասթորիայէն 4 ժամ հեռի աւան մը, կը պաշարեն՝ Պ. Եորկի Նաիլի տունն և ի՛նչպէս հրացան պարսել լսուեր տուներու դէմ։ Բնակիչք ահաբեկելով՝ չեն համարձակիր աւազակաց դէմ դնել, որք կը մտնեն Պ. Նաիլի տունն, և որովհետեւ սա բացակայ էր, կը բռնեն անոր կինն և սասներկու տարեկան աղջիկը և լեռ կը տանին։ Յաջորդ օրը, կինն ազատ դարձակեն՝ աղջիկը մնայն վար դնելով։ Քասթորիայի տեղական կառավարութիւնը հետեւեալ օրը կ'իմանայ իրողութիւնը, և գումարտակ մը զօրք կը ղրկէ ի Պոյանըք՝ աւազակներն հալածելու համար։

Երկու երեք օր ետքը, Բորիցայի Ալպրեաթիխին՝ գունդ մը զինուորաց գլուխն անցնելով անդ կը հասնի և հարցքննութեան կ'ենթարկէ ազատուած կինն, որ իր ամուսնոյն և սներոջը թախանցնաց վրայ, կը յայտարարէ թէ տեղացի ծանօթ անձերէ ոմանք թելադրած են աւազակներն որ առնուգեն կինք և իր աղջիկը։ Այդ Քեաթիպին՝ ոչ միայն ամբաստանեալ անձերն այլեւ ուրիշներ եւս կը ձերբակալէ, ի մէջ այլոց կիներ։

«Քննութիւնն յառաջ կը տարուի։»

—

ՕՍՄ. ՐԷԺԻ

Օսմ. ծխախոտի Բէժիի օգոստոս ամսոյ հասոյթք 180,000 օսմ. ոսկի եղած են, մինչ նախորդ տարւոյ նոյն ամսոյ հասոյթք 165,000 օսմ. ոսկի եղած էին։

—

ՍՊԱՐԱՊԵՏԻ ԴՈՒՌԸ

Վերջին մի քանի աւուրց մէջ 37,000 օսմ. ոսկւոյ խնայողութիւն մը գոյացեր է Սպարապետի Դուռը, ոչ թէ մեծ ծախսերէ այլ երկրորդական ծախսերէ։

Ցայտնի է թէ Ֆէխանէն Սպարապետի Դռան մասն կը կազմէ։ արդ կը կարծուի թէ Սպարապետ Բարձր. Բիզա փաշա որոշեր է նոր դրութեամբ մեքենայներ յանձնարարել Յերոպա, որպէսզի Ֆէխանէն կարենայ բանակին զգեստաւորման համար պէտք եղած կերպասը սը պատրաստել։

—

ՇԷՄՍԷՏՏԻՆ ՊԷՑ

Թարգի թէեւ ուրբաթ աւուր թուով ծանուցած էր թէ Պոլսոյ Նախնական դատարանին ընդհանուր դատապետ Շէմսէտտին պէյ, Դատական Նախարարութեան պատժական գործոց տնօրէն անուանուած և իւր պաշտօնի դլուխն անցած է, սակայն իւր երեկի թուով կըսէ թէ Շէմսէտտին պէյ այդ պաշտօնին կոչուած չէ և ըստ առաջնոյն կը վարէ Նախնական դատարանի ընդհանուր դատապետի պաշտօնը։

—

ԵՐԿՐԱՇԱՐԺ

Այսրնի Նահանգէն Սեպտեմբեր 7 թուականաւ հեռագիր մը տեղեկագրած է Ներքին գործոց Նախարարութեան թէ Սեպտեմբեր 6 ի առաւօտուն ժամ 9ին ի Գուշտաս երկրաշարժի սաստիկ ցնցում մը զգացուեր է և մինչեւ իրիկուն երեք անգամ եւս տեղի ունեցեր է աւելի թեթեւ կերպիւ։ Սեպտեմբեր 7 ի առաւօտուն եւս երկու անգամ երկրաշարժի թեթեւ ցնցումնք զգացուեր են։ Թէեւ մարդու կորուստ պատահած չէ, սակայն 5 տուներ և 12 պատեր փլեր և 17 տանց պատերը ճեղքուեր են։

—

ՄԱՀԱՑՈՒՑԱԿ

Անցեալ յուլիս ամսոյն մէջ հետեւեալ մահերը պատահած են ի Կ. Պոլիս։

	Այր	Կին	Գումար
Իսլամ	246	273	519
Քրիստոնեայ	201	161	326
Հրեայ	18	30	48

Այս մահերէ 43ը ծաղկախտ են։

—

ԱՌՈՂՋԱՊԱՀԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

Սեպտեմբեր 4էն մինչ 6 Հալէպի մէջ հնոսախտէ չորս մահեր պատահեր են եւ սեպտեմբեր 4ին Այնթապի մէջ երկու։ Սեպտեմբեր 6էն յետոյ Հալէպի մէջ ոչ է մահ չէ պատահած, իսկ սեպտեմբեր 5ին Այնթապի մէջ մէկ մահ պատահած է։

Առողջապահական ժողովը իւր նախընթաց օրուան նստին մէջ որոշած է վերցնել Հիճազին եկած նաւերու համար որոշեալ տասնօրեայ քարանթինան և միայն բժշկական խիստ քննութիւն մը կատարել, որովհետեւ հնոսախտն այլ եւս դադրած է այդ կողմերը։ Ժողովն որոշած է ըստ առաջնոյն գործադրել քարանթինայի գործողութիւնը ուխտաւոր բերող նաւերու համար։

—

ՆՈՐ ԾՐԱԳՐԵՐ

Սկիւտարի մէջ թրամուէյի գիծ մը շինելու համար մեքենաներ՝ խնդրողն է Յակոբ էֆէնտի Պօշնաքեան և ընկերութիւն։ Այդ գիծ Սկիւտարի նաւամատոյցէն սկսելով Փօսթա Եօլէէն մինչեւ Հայոց գերեզմանատունն պիտի երկարի, ուրկից երկու ճիւղի բաժնուելով մին Սարը Գայտ եւ միւսը մինչեւ Գարաճա Ահմէտ պիտի երթայ։

Նախընթաց օր Մեծ կղզւոյն մէջ սպասուհի աղջիկ մը հիւանդացեր եւ տեղէ մը առած դեղահատները գործածելէ մէկ քանի ժամ յետոյ մեռեր է։ Տեղական կառավարութիւնն իմանալով հարկ եղած գործողութեանց ձեռնարկած է դիակը նութիւն կատարելու եւ մահուան պատճառներն երեւան հանելու համար։

—Զմիւռնիոյ Խբրդի լրագրոյն մէջ կը կարդանք թէ Ահմէտ անուն մարդ մը հինգ տարեկան տղու մը պատիւը բռնաբարեր է։ Ահմէտ ձերբակալուելով յանձնուեր է ձեռնհաս իշխանութեան։

—Այն հրեայ աղջիկն, որ Օրթագիւղցի յոյն երիտասարդի մը հետ սիրահարուելով փախած էր Երկ Պալըքլըի Յունաց եկեղեցւոյն մէջ մկրտուեցաւ ի Ներկայութեան խուռն բազմութեան։ Անունը Էվանդիա դրուեցաւ։

—Պիւիւքիկ երկաթուղւոյ գործաւորներէն երեք իսլամ և մէկ հայ գործաւորք միջօրէի դադարի պահուն փորուած խոռոչի մը մէջ քնացած տաեններն հողը փլելով երեք իսլամք մեռեր և հայն վիրաւորուեր է։

Ա. Զ. Դ.

Խստ մտահոգ գիւղի մը ազգային վարժարանին համար վարժուհի մը կը փնտռուի որ գիտնայ ըստ բաւականին հայերէն, Ֆրանսերէն, թուականութիւն, աշխարհագրութիւն եւ ձեռագործ։ Գոհացուցիչ ամսական։

Դիմել Ազէ-Եւի խմբագրատունը։ 1—4

ՀԵՒԱԴՊԱԼՈՒՊԻ

Կ. ՊՈԼՍՈՅ ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԵՆԵՆ

ՎԻԵՆՆԱ, 19 սեպտ. Միւնիխէ կը հեռագրեն առ Ֆրէմդենպլատ թէ առեւտրական դաշնագրաց պատուիրակք սկսած են օրինագիծին երկրորդ ընթերցման. ծանր այլ ոչ անյաղթելի դժուարութիւններ թէեւ կը ներկայանան այս բանակցութեանց մէջ, այլ հաւանական է որ ասոնք երկու շաբաթէ աւելի չտեւեն։ Դէպի սեպտեմբերի վերջերն ի Միւնիխ պիտի սկսին նաեւ Գերմանիոյ, Աւստրիոյ եւ Սերպիոյ առեւտրական դաշնագրաց բանակցութիւնք։

—

ՓԵԹԵՐՍԳՈՒՐԿ, 19.—Երմտական նախարարն հրամայեց 25 միլիոն ռուպլի երաշխաւորեալ թղթադրամ շրջաբերութեան հանել, ձմրան ժամանակ արքայական պահպանման համար սովհար նահանգաց մէջ։ Ըստ այսմ, երկաթուղիով խոտերու փոխադրութեան սակը մեծապէս պիտի զեղչուի։

—Զարը՝ Պերլինի ռուսական դեսպան կոմս Շուվալովի առաջին կարգի Ս. Վլատիմիրի պատուանշանն տուաւ, դիւանագիտական պարտաւորութեանց կատարման մէջ իր ցուցուցած արժանաց համար, եւ արտաքին գործոց նախարարութեան ասիական ճիւղին նոր պետ Պ. Քարինդի տուաւ առաջին կարգի Ս. Աննայի պատուանշանը։

—

ՍԵԼԱՆԻԿ, 19.—Իտալական չորս զրահաւորք՝ Մարենգոյ, Մաղենտա, Տէլ-ի եւ Քասթել-ֆիրմոյ, ատ հասան ընդհրամատարութեամբ Սան Ջերմէյէ երկրորդ կարգի ծովակալին։

—

ՓԱՐԻԶ, 19.— Շաբաթ օր, ի Ռէնս արուած հացկերոյթի մը, հանրապետութեան նախագահը՝ բաժակ պարպելով՝ հաստատեց թէ Հրանաւ վերստացած է աշխարհի մէջ իր տեղը և բանակը վերակազմած. վերկիրը կուզէ որ հանրապետութիւն ի մի ձուլէ Ֆրանսայի բոլոր կենդանի ուժերն, որպէսզի յառաջ տանի այն ազատական, հաստատ և խաղաղաւէտ քաղաքականութիւնն որուն արդիւնքները կը տեսնէ. երկրին բաղձանքներն են հանդարտութիւն և վստահութիւն։

—Սելանիկէ կը հեռագրեն առ Թան թէ Ֆրանսական մարտանաւը՝ Սելանիկ հասնելուն՝ տուեր է սովորական ողջոյնը որուն անմիջապէս պատասխաներ են թրքական եւ տնգլիական մարտանաւերն. այս ողջոյն թէեւ կրկնուեր է Ֆրանսական մարտանաւէն, բայց իտալական նաւախումբը դարձեալ չէ պատասխաներ. այս խնդիր հաղորդուեր է Կ. Պոլսոյ Ֆըրանսական դեսպանատան։

—

ՊԵԼԿՐԱՏ, 19.—Մեծ կարեւորութիւն կ'ընծայուի Զայշարի արմատական մի թիւնկին, որուն ներկայ գտնուեցան Պ. Պ. Փաշէշ, Կիրսիչ, Միսիչ. կը կարծուի թէ այս մի թիւնկի որոշումները պիտի ազդեն ներկայ նախարարական տագնապին վրայ, որովհետեւ Պ. Պ. Վուիչ և Թավչանովիչ անձնական գժտութեանց պատճառաւ չեն կրնար մնալ նախարարութեան մէջ։

—Նորոդի Տնէնչէի ըսածին նայելով, նախկին նախարարապետ զօրավար Կրուիչ Կ. Պոլսոյ սերպիական դեսպան պիտի անուանի Պ. Նովաքովիչի տեղ։

—

ՊՈՒԷՌԻՇ, 19.—Մէկ քանի լրագիրք կ'ըսեն թէ հռոմի ռումանական դեսպան Պ. Վաքարէսքօ պիտի հրաժարեցուցուի։

ԱՇԽ ՕՐՈՒԱՑ

ՓԵԹԵՐՍԳՈՒՐԿ, 20. — Սիժպէրքի կուսակալն իւր կուսակալութեան շրջանակէն վարսակի արտածումն արգիլեց։

—

ԹՐԻԷՍԹԷ, 20. — Աւստրիոյ Կայսրուհին այսօր նաւ նստաւ Քորֆու երթալու համար։

—

ՀՌՈՄ, 20. — Պապն այսօր ընդունեց 2,000 Ֆրանսացի ուխտաւորներ գործաւոր դասէն, առաջնորդութեամբ Լանժէնիօ կարդինալին և կոմս տը Մէսնի, որք ուղերձներ կարդացին, որոց Պապը Ֆրանսերէն պատասխանեց։

—Մադէֆանի Գործակալութիւնը կ'ըսէ թէ Թանի լուրն, իբր թէ իտալիան նաւախումբն ի Սելանիկ չէ պատասխաներ Ֆրանսական Ամբէյ անուն առեւտրական (և ո՛չ թէ պատերազմական) նաւուն ողջոյնին, վատահելի չի համարուիր Հռոմայ մէջ, ուր ընդհանրապէս Սելանիկի լուրեր առնուած են, ծանուցանող թէ Ֆրանսացի և իտալացի սպայից միջեւ քաղաքավարութեանց փոխանակութիւն եղած է, օրինակի համար՝ իտալացի հրամատարն իւր նաւուն մէջ մեծ հացկերոյթ տուած է, որուն Ֆրանսացի սպայք ներկայ գտնուած են։

—

ՎԻԵՆՆԱ, 20 սեպտ.— Սեպտեմբեր 15 թուականաւ Պիսթրիձէ առ բանակն ուղեալ յայտարարութեան մը մէջ, Ցրանձ Եոզէֆ կայսր կրսէ թէ տարւոյս մեծ ռազմափորձերէն տեսած է որ բանակը կ'ընծայէ բոլոր փափագելի հաւատիք, իր պարտաւորութեանց անձնուիրաբար կատարման համար՝ խաղաղութեան ժամանակ ինչպէս վտանգի օրերուն։ Կայսրն ի վերջոյ իր՝ ջերմագին շնորհակալութիւնները կը յայտնէ առ գործոն բանակն և երկուց երկրային պահեստի բանակաց։

—

ՓԵԹԵՐՍԳՈՒՐԿ, 20.— Ս. Սինոդը միջոցներ ձեռք առաւ սովահար ժողովրդոց յատկացած նպաստներն և նուիրատուութիւնները բաշխելու համար։ Այս նպաստք առանց դաւանական խտրութեան պիտի բաշխուին ամէն կարօտելոց։

—

ՊՐՈՒՍԷԼ, 20.—Երկրաշարժի սաստիկ ցնցում մը զգացուեցաւ Ֆոսֆիի (Հէնօ գաւառ Պելժիոյ) հանքերուն մէջ, որոց մասն կազմող Մոնս-Ֆոնթէնի հորերուն մէջ 27 հանքագործք մեռան։

—

ՊԵՐԼԻՆ, 20.—Պակամոեոյէ (Արեւելեւ-Ափրիկէ) կը հեռագրեն առ Թաչլպոմ թէ մեծ մտահոգութիւն կը տիրէ Գերմանիոյ թեւարիութեան ներքեւ գտնուող երկրաց հիւսիսային մասին մէջ։ Վատիճ ցեղերուն մէջ խռովութիւնք ծագեր են, որք եթէ երկարին՝ Էվվի (?) և Մակիլի (?) երկիրները վտանգի կ'ենթարկուին։ Երկրին ներսը գտնուող կաթոլիկ միսիոնարութիւնք ի վտանգի են։ կացութիւնը ծանր է։

ԴՐԱՄԱԿԱՆ

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՊՈՐՍԱ

Պարսակ 9 Սեպտեմբեր

ԸՆԹԱՑՔ ՓՈԽԱՆԱԿՈՒՄՈՎ		
3 ամիս Լոնտրայի վրայ		108 3/4
3 » Բարիզի »		23 30
Օսմանեան Քոնսոլիտէ		
Երէկ երեկոյ գոց. [Մնաց. Սերի]		19 15
Բերսայի մէջ	»	— —
Առաւօտուն բացուեցաւ		19 14 1/2
Կէս օրին		19 14 1/2
Թահվիլաթը Օսմանիէ երէկ երեկոյ		74 02
» » ժամ 5ին		73 31
ԸՆԹԱՑՔ ԱՐԺԷԹՈՅԹՈՎ		
Փոխառութիւն	Սերի	42
»	Բ. »	22
»	Գ. »	19 14 1/2
ՌԱԺՇՆԵՏՈՒԹՔ		
Սօսիէթէ ժէնէրալ	Անգլ. Լ.	4 22
Քրէտի ժէնէրալ	» »	8 08
Պանք տը Գօնս	» »	5 08
Սօս. Շոսէ է վոյէօր	» »	4 25
Ռէժի	» »	14 30
Թրամուէյ	» »	585
Ռուսիէրի Երկաթուղի	Ֆր.	63
Բաժնեթուղթ Լավրիոմի	Գ. կ.	129
ԸՆԹԱՑՔ ԴՐԱՄՈՅ		
Օսմանեան ոսկի	ՁՐՀ.	100
20 Ֆրանքնոց	»	87 12
Անգլիական ոսկի	»	110 06
Մարք [Գերմանական ոսկի]	»	107
Իմպէրիալ	»	89 25
Ֆրիմից	»	51 15
Ռուպլի թղթադրամ	»	8 62
Մէճ. արծաթ [տարը.]	»	107 20
Հինգնոց	»	101 20
Մէթալիք	»	99
Թասֆիյէ	»	16
Տակոս Ղալաթիոյ Սակարանի	»	6

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՊՈՐՍԱ

ԲԱՐԻԶ, 19 Սեպտ. ժամ 3 վայր. 45 երեկոյ

Ֆրանսական Ռանթ 3 %	95 77
» » 4 1/2 %	105 85
Օսմանեան քոնսոլիտէ Սերի Դ.	17 98
» երկաթուղի	63 75
» Բէժիի բաժնեթուղթք	343 75
Պանք Օթօմանի	555 93
Սոսիէթէ ժէնէրալ	— —
Դրէսի Լիոնէ	822 50
Իտալական Ռանթ 5 %	90 35
Բրիոշիթէ Թիւրք 1890	403 75
Եգիպտական միացեալ	491 87
Օսմ. մտրբ. արտեթուղթ	443 75
Օսմանիէ (Օսմանեան քոնսոլիտէ)	342 50
Զէր Լոնտրայի վրայ	25 31
ԼՈՆՏՈՆ, 19 Սեպտ., ժամ 6 վայր — երեկոյ	
Անգլ. քոնսոլիտէ	94 81
Օսմ. Սերի Դ.	17 71
» » » Ա.	42
» » » Բ	22
» » Գ.	17 75
Փոխառութիւն 1877	— —
Պանք Օթօմանի	12 1/8
Եգիպտական միացեալ [ուանիֆիկէ]	96 15/16
առանձ. (բրիվիլեժիէ) 1890	91 1/2
Տօմանիալ փոխառ. (Ռուշիտ)	103
Ռուսական 1890	98
Ամսէնի երկաթուղի	21 3/4
Գառաղայի երկաթուղի	16 3/8
Փոխանակութիւն Փարիզի վրայ	25 510
Վիեննա, 19 Սեպտ., ժամ —վայր —	
Օսմանեան երկաթուղի	30 10
» Բէժիի բաժնեթուղթք	156
Փոխանակութիւն Լոնտոնի վրայ	117 75
» Փարիզի »	46 42
Պերլին, 19 Սեպտ., ժամ— վայր —	
Փոխանակութիւն Լոնտոնի վրայ	20 34
» Փարիզի »	80 10
Ռուպլ թղթադրամ	213 50
Օսմանեան երկաթուղի	61
Օսմ. քոնսոլիտէ Սերի Դ.	17 80
Օսմ Ռիժի	168 75

ՍԳՈՂԻ ՄՕՏԻՒ Զ.ԷԿՆ ՕՇԱՐԱԿ

Կ. Պոլիս, 15 սեպտ. 1889

Պարոնայք Սգոդ և Պօուն,

Յորմէ հետէ սկսած եմ գործածել ձեր Սգոդի Օշարակը, միշտ լաւ արդիւնքներ ունեցայ մանկանց խուլային և անարիւնութեան հիւանդութեանց քանի մը դէպքերու մէջ։

Իմ կարծիքս է թէ այս հանգոյ և յայտնի պատրաստութիւնը միշտ նախանձելի համարուելու է Մօտիւ ձկան իւղէն և կը յանձնարարեմ զայն։

ՏՐ. Ա. ԱՆՏՐԷԱՏԷՍ
դպրոցի բժիշկ Օսմանեան բանակին

Մթիզանքային ամէն տեսակ հիւանդութեանց համար ինչպէս փտմրիչտասաղը, միզանքարորքաքութիւնը, ծերերուն ասվիժութիւնը, երիկամանց ցաւերը, արիւնահոսութիւնը, ՍԱՆԴԱԼ ՏԸ ՄԻՏԻՆ բեւեկնոյ խեժի իւղին և խաշդանի (goudron) սեղը կը բռնէ, որոց պէս երիկամանց և մարդոյ մարմնոյ խոռոչներու չի վնասեր, եւ միւսներն ազդուութեամբ կը բուժէ այն հիւանդութիւններ, այս ենթակայ է երիկամարդութիւնն որ այլեւս վերջ է անմարելի և անհնար բեւեկնի խեժն առնելէ։

ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ

Ա. Գ. Ք.

ՀՌԱՉԱԿԱՒՈՐՆ
ՀԵՆՐԻԿՈՍ ՓՐԱՆՋԻՆԻ
ԿԱՄ
Վիպային կեանք սորա
Թարգմ. ի Նոր Հելլենէրէնէն
ՍԻՄՈՆ ՊԵՏՐՈՍ ՌԱՖԱՎԱՆԱՆ
(Մամախեցի)

Այն հետաքրքրաշարժ վէպն որ հայ աշխարհիկ լեզուաւ կը հրատարակուէր Թերթ առ Թերթ, ամբողջացած ըլլալով, կը ծախուի ամէն գրավաճառաց և ի մասնաւորի Սուքի Պողոս և Յակոբ ազաներու քով։ 3—3

Ա.Զ.Դ.

Շնորհիւ ուսումնասէր եւ բարեխնամ կայսերն Թուրքիոյ եւ արտոնութեամբ Վահմ. կուսակալին Պրուսայի, բաց ի մեր արդէն ունեցած Երեւան Մանկական Պարտէզին բացած լինելով քաղաքիս մէջ նաեւ ցեղեւեոյ և քիչերիկի վարժարան, պատիւ ունիմ յայտնել Կ. Պոլսոյ եւ գաւառաց յարգելի հայ հասարակութեանց, թէ մեր կրթական հաստատութեանց մէջ դաստիարակուող աշակերտք պիտի վայելեն կատարեալ ծնողական խնամք և պիտի կրթուին ու յառաջադիմեն ուսմանց մէջ գերմանական նորագոյն հերբարտ-ցիլերէ մանկավարժական ուղղութեամբ։ Դիշերօթիկ կընդունուին միայն արական սեռէն։

Ներկայ սեպտ. 2էն միաժամանակ պիտի բացուին վարժարանիս առաջին, երկրորդ եւ երրորդ դասարաններն։ Աշակերտաց ընդունելութիւնն պիտի շարունակի մինչեւ նոյն ամսոյ 20։

Վարժարանիս կանոնագրին եւ ուսմանց ծրագրին ինչպէս նաեւ աշակերտաց ընդունելութեան պայմաններուն ծանօթանալ փափագողք թող բարեհաճին դիմել մեզ հետեւեալ

PHŒNIX FIRE OFFICE

ԱՐՔԱՅՆԱԿԱՐԳ ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

ՏԱՐԵԿԱՆ ՀԱՍՈՅԹ ԱՆԳԼ. ՈՍԿԻ 1,000,000 **"ՓԻՆԻՔՍ"** Հիմնեալ ի Լոնտոն տարին 1782

ՓԻՆԻՔՍ, հիմնեալ առաւելքան մի դար յառաջ, սոսկ հրդեհի ապահովագրութեան ընկերութիւն մ'է՝ որդ բաժնետերերք Անգլիոյ ամենահարուստ և հանրածանօթ դրամատէրեր են՝ ունենալով անսահման պատասխանատուութիւն։

ՓԻՆԻՔՍ ընկերութեան աշխարհահռչակ առատաձեռնութեան մի գլխաւոր ապացոյցն է 18,000,000 Անգլ. ոսկւոյ գումարն զոր ցարդ վճարած է հրդեհի ենթարկուց համար։ 11

ՓԻՆԻՔՍ ընկերութիւնն կ'ապահովագրէ ընդդէմ հրդեհի և կայծական կալուածք, կարասիք և ապրանք՝ յոժ նպաստաւոր պայմանօք և միջոցներով։ Ապահովագրեալքս, որք ունիմք լիազօր իշխանութիւն կայզադրելու տեղւոյն վրայ հովագրելոց կրած ջնջանքերն։

Հ. ՍՈՒԱՆ և ԸՆԿ. ընդհ. գործակալք Կ. Պոլսոյ, Պուլկարիոյ և Սև ծովու նկերաց
Թիւ 11։ և 12, Սանտալճը խան, Գալաթիա, Աստրիական թղթատան վերև։

HAMBURG MUNICH UNITED

ՀԱՄՊՈՒՐԿ ԵՒ ՄԻՒՆԻԽ

ՄԻԱՑԵԱԼ

Ա. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆՔ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

Դրամագլուխ Ֆռանք 8,000,000
Պահեստի դրամ ցվերջ յունիս 1890 » 6,165,860
Տարեկան հասոյթ » » » 14,135,925

ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆՔՍ ՓՈԽԱԴԱՐՁ ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԵԱՄԲ կ'ապահովագրեն մթերանոցներ և բնակութիւններ և սոցա մէջ գտնուած վաճառքներ և կարասիներ խիստ չափաւոր սակագնօք։

Լիազօր ներկայացուցիչ Կ. Պոլսոյ

ԳԱՌՆԻԿ ԱՍՏՈՒԱԾԱՏՈՒՐ, Դրամ., Պահեստ—Գաղաթ, Անանիատիս խան 12, 13, 14 16

ՖՈՒԱՆՔՖՈՐԹՈՒԱՔ

ԾՈՎԱՑԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Դրամագլուխ Ֆռանք 6,250,000 Պահեստի դրամ Ֆռանք 1,270,300

Ընկերութիւնս կ'ապահովագրէ չոգենաւաց և առնգաստանաւաց վրայ բեռնուած վաճառքներ, ինչպէս նաև թղթատարական և փոխադրական ընկերութեանց յանձնուած թանկագին նիւթեր և գրամ պարունակող ծրարներ խիստ նպաստաւոր պայմանօք և սակագնօք։ Սոյն նիւթերու վրայ մեծաքանակ գումարներ կարենալ ապահովագրելու համար Ընկերութիւնս միացած է եւրոպական 13 լուրջ ապահովագրական հաստատութեանց հետ որոց դրամագլուխն ու պահեստի դրամն է Աւելի քան 100,000,000 Ֆռանք

Լիազօր ներկայացուցիչ համար Թուրքիոյ

ՊԱՊԸ ՍԷՐԱՍԲԷՐԻ

ԻԼԱՆ

Նիզամիյէ էրզագ անպարը իչուն միւպայեա օլունճագ օյան 25,000 գրեէ զէյթունլա օլ մըգտար սօղանըն իլուլը բուսինին 7 ինճի ճումա իրթէսի կիւնի պիլ միւնագասա գարարը գաթիսի վիրիլէճէկի վէ իրթէսի կիւնի 100 տէ 5 թէնգիլի գապուլ օլունճաղը ճիւէթլէ իթասընա թալիպ օլանլարընը մագամը Սէրասքէրի լէվազիմաթ տաիրէսինէ կէլմէյէրի իլան օլունուր։

5 իլուլ 1891 Նո. 9 3—3

Էվրօբա եւեն իրիկիմտէն Տէրսաատէթ իմալի գըրմըզը զայթան արշունը ճէտիտ 300,000, պէհէր արշունը ճէտիտի 6 փարա 35 սանթիմ.

Էվրօբա իմալի սիեահ գուզու տէրիսի ատէտ 30, պէհէրի 80 զուրուշ.

Պիր սէնէ զարիքնատա սարամխանէ անպարընտա լիւզումը մըգտար իմալ իթտիրիլէճէք ավանիի նիւհասլէյ իւճրէթի.

Զարգա չէքիլմիշ ավանի իւճրէթի պէհէր գրեէի ճէտիտի 3 զուչուզ զուրուշ.

Զարգա չէքիլմէմիշ ավանիի նիւհասլէյ իւճրէթի պէհէր գրեէի ճէտիտի 35 փարա.

Նիզամիյէ էլմիսէ վէ սէրամխանէ անպարը իչուն միւպայեա վէ իմալ իթտիրիլէճէք օյան պայատէ մուրագամ տէօրթ գալէմ էշեա փիյաթը մուրագգամէյէրի իլէ թալիպլէրի էօշատսինտէ օլուզ իլուլլան 9 ընճը կիւնինէ գատար պէհէր կիւն միւնագասալարը իճրա օլունարագ մէգգիբէր կիւնատ գարարը գաթիլէրի վիրիլէճէկինտէն իթասընա վէ իրթէսի կիւնի 100 տէ 5 թէնգիկինէ թապիպ օլանլարընը մագամը Սէրասքէրի լէվազիմաթը ուսմանիկէ տաիրէսինէ կէլմէյէրի իլան օլունուր։

5 իլուլ 1891 Նո. 10 3—3

ԿԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

ԳԱՌԼԸՄԱՆ ԵՒ ՊԼՈՒՄՊԷՐԳԻ

Զալաթիա Պէօյիւք Միլլէթ խան, Մի Ջադ. թղթատարատան վրայի յարկը, և ի Զմիւռնիա Լիմանկէլիքի փողոց թիւ 59

Այս նշանաւոր գործատունն, որ արժանաւոր համբաւ մի ստացած է ի մէջ, այս ամսոյս եղանակին առթիւ իւր վաճառքներու քանակութեան վրայ յաւելումի կը կրնէ, որ ազգին բազմաթիւ է Ֆրանսական, Անգլիական, Գերմանական եւ Պէլճիական բերքերու զանազան տեսակներով։

Հետեւաբար իւր բուն գործարանին ապրանքներուն վրայ ոչ ինչ օժտի համար ամէն տեսակ Մարմանկէղէնք, բանուածք, կիսազգեստք, քալէօ, քորսէ, թէաշիկնակ, տէզանի պլոյզ, շապկի, շապկընկեր, տասմանք, ֆլանել կանանց օրիորդաց և փոքր աղջկանց համար զարդազգեստներ, աւելցած է ուրիշ տեսակ անթիւ նիւթեր բոլորն ալ ընտիր տեսակ։

Հաւասարապէս զարմանքը կը գրաւէ մանաւանդ այն վայելուչ և զանազան տեսակ վերարկուներն և ճաքէթներն կոնտոյ օրիորդաց և տղայոց, որք բոլորն ալ վերջին նորաձեւութեան համեմատ ճաշակով ու չքեղութեամբ յօրինեալ են։

Ցաւելցնեմ մի բան ի նեռն ապպրուած զգեստներու պատրաստութեան նորաձեւութեան վրայ որ արդէն մաթ է ամբան, և իւր ընդարձակ արհեստանոցին շնորհիւ կրնայ կատարելապէս գոհացնել բոլոր իւր յաճախորդները նոցա ճաշակին ու բաղձանաց համեմատ ի գործ դնելով ինչ որ ապրպրելն։ Կը գտնուի նաեւ մինչեւ 16 տարեկան տղայոց համար ամէն տեսակ զգեստներ բալթոներ խիստ չափաւոր գնելով։

Կը ծախուին մեծ և փոքր քանակութեամբ։

ՍԱՂԱՐՈՒԹԻՒՆ ԶԳԱՑ 8

Արտօնատէր Ս ՏԱՄԱՏԵԱՆ

Լ'ԷՔՕՆՕՄԻ ԷՆԹԷՐՆԱՍԻՕՆԱԼ

L'ECONOMIE INTERNATIONALE

ԽՆԱՅՈՂՈՒԹԻՒՆ, ՏՆՏԵՍՈՒԹԻՒՆ, ՀԱՐՍՏՈՒԹԻՒՆ

Ապահովագրական փոխադարձ ընկերութիւն վասն վերակազմութեան դրամագլխոյ

Հաստատեալ Գաղղիոյ Հանրապետութեան 1868 յունվար 22 հրամանագրոյն համեմատ

ԿԸ ԳՈՐԾԷ ԸՆԴ ՀՍԿՈՂՈՒԹԵԱՄԲ ԳԱՂՂԻՈՅ ՏԷՐՈՒԹԵԱՆ

Ամէն ոք գիտէ խնայողութեան կարեւորութիւնը, բայց չատ անգամ դժուարանալով մեր խնայած և աւելցուցած ստակներն ընդ ուռնող յատուկ հաստատութիւններ կը կորսնցնենք դրամագլուխ մը կազմելու առթիւ և հազար ու մէկ պատճառներ գտնելով՝ մեր խնայածստակներն յուսմպէտս կը վատնենք։

Փոքր գումարներով դրամագլուխ մը կազմելու դժուարին և գրեթէ անկարելի է, եթէ այսպիսի ընկերութեան մը հետ մասնաւոր կապակցութիւն մի չունենանք։

Ահաւասիկ «Լ'Էքօնօմի էնթէռնասիօնալ» ընկերութիւնն որուն փոքր դրամարներ, այսինքն ամիսը հինգ, տասը ևն վճարելով, ապագային մեր ձեռքը կ'ունենանք համեստ դրամագլուխ մը։

ԱՌԻԹԷՆ ՕԳՏՈՒԻՆՔ 265

Աւելի մանրամասն տեղեկութիւն ուզող և բաժանորդագրուիլ փափաքող ները կը հրաւիրուին դիմել ի Սիրքէճի, հանրային պարտուց պ. պաշտօնատան դիմացը, Կելլէկնէկան խան, թիւ 26-27. ընդհանուր տնօրէն Բ. ՇԷՀԻՐԼԵԱՆԻ կամ ընդհանուր քննիչ ԱՆԻԹՍՈՍ ԱՀԱՐՕՆԵԱՆԻ։

ՄՈԳԱԿԱՆ ՆԵՐԿ

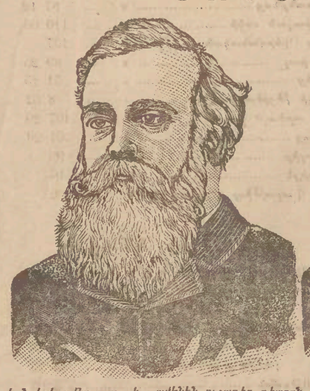

Նոր գիւտ մարդ բուն գոյնը փոխելու համար մէկ երկու անգամէն, առանց ուրիշներէ գործածութեան և կամ յուսաքի։

ՇԱԳԱՆԱԿԱԳՈՅ ԿԱՄ ԲՆԱԿԱՆ ԱՍՏՈՒԱԾԱՅԻՆ ՍԵՌԻ

Բաղկացեալ միայն արմատներու և խոտերու հիման։ Ապրակ կամ կարմիր մազերն անվնասակ կը փոխուին. պայծառ շագանակագոյն կամ թանձր սեւ։

Փորձը ցոյց տուաւ թէ այս ներկն մարդի գլխուն գեղեցկանալ է նամանաւորապէս ալեւոր պատրաստաբար։ Քիւններն, ի առաջելութիւնն է Հազիւ ամէնէն բնական գոյնն է։

Կան երեւոյթը տալ և ամէնէն ուշադիր դիտողն է դիրեու հանելը։ Կը կասեցուցէ հեծաց անկումը, գլուխը կը մաքրի թիւրը կ'անհետացնէ և նոր այժ կուսայ մազային մորթիներ ուշադրութեամբ կարդալ։

ԳԻՐԹԱԹՈՒՆ ԵԼԱՆԱԿԸ

Որուան երեցցնել գործածելէ առաջ և փոքր քանակութեամբ հեղուկին դնել. սկաւառակի մը մէջ, յետոյ բարակ պղտիկ ասաղով մը կամ այդ հեղուկին մէջ թրջած սպունգով մը թեթև կերպով մազերուն վրայ անցուցէք։ Յետոյ, այնպէս որ ամբողջ մազերը թրջին։ Ապա գլուխը բաց պահեցէք մինչեւ որ հեղուկը ոչնանայ։ Բոլոր մազերը մէկ լաբորատորի ոսկեագ մէկ երկու. գործածութեան պէտք ունին, այլոյց համար մէկ անգամը բաւ եւ։ Եթէ մէկ երկու անգամէն աւելի գործածուի, գոյնն աւելի թանձր կ'ելլայ։ Ապահով մը որ ուզուած գոյնը հետզ հետզ բերուած է և դոյն ստանելու համար կը բաւէ երեք լաբ լաբանի անգամ մը հեղուկին գործածելը։ Եթէ գոյնը ուզուած գոյնէն աւելի թանձր ելլայ, գործածելու է ջուր մը ալեզարդի ապրելու համար։

Դեռ եթէ ուզուած գոյնը հետզ հետզ մէկ երկու. գործածութեան նեռ, գլուխը լուալու է ջուր մը ալեզարդի ապրելու համար։

Դեռ եթէ ուզուած գոյնը հետզ հետզ մէկ երկու. գործածութեան նեռ, գլուխը լուալու է ջուր մը ալեզարդի ապրելու համար։

ԿԵՂԾԵՐԻՆՆ ԶՕՒՇԱՆԱԼ

Ֆիրմ կեդրոնատեղի ԵՍՏՈՒՆՆՏ ԳԱՐՈՒԱՆԱՆ, ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՄԹԵՐԱՆՈՑ։ Վաղուցէ պատկանելի գրամ, կայսրան Զալաթիա-Հեբէլի Թրամվէյեց, Թիւ 95 և 97, Զալաթիա։ 2214

ԴԵՂ ՋԵՐՄԻ ԵՒ ՏԵՆԴԻՑ

Տօքթոր Այէրի Ջերմային հիւանդութեան, այս դեղն որ անհաան բարդութիւնն մի է զուսբուսեղինց, և դառնահամ և ադուս կազդուրիչ ամէն տեսակ ֆիզիքական խանգարմանց, որ յաճախ կուգան ճաճանաւոր վայրերու ջերման կլիմայեն վատ ու ապականեալ օդերէն, որուն օգտակարութիւնն և ապաքինիչ ստոյգ յատկութիւնն եղարխանուրյալ է նորա անհամար արդեանց ստոյգ գիտութիւն ամէն։ Այս ֆիզիքական խանգարումներն յաճախ կուգան օդին մէջ լողացող թունաւոր անվնասարելի նիւթոց միջոցաւ, որք թոքերէն անցնելով կը հասնին արեան մէջ, կը խանգարեն լեարդն, և յաճախ կը բերեն տեսակ տեսակ ջերմեր և տենդեր, և արեան թունաւորումն։ որոց առանձնապէս որուած է ջերմն և սաստուռ, թարգուն ջերմ, պարբերական ջերմն, ընդհատեալ ջերմն մանգուլին տենդ և հրատապ տենդեր։

Թունաւորեալ օդերէ պատճառեալ հիւանդութիւնք կը պատահին այն տեղեր ուր մթնոլորտն ապականեալ և թունաւորեալ է ճահիճներէ կամ ճաճանաւոր վայրերէ բուրեալ մոնհոտ նիւթերով, կամ բաց աղբանոցներէ և ալանոներու ծակներէն ելած թունաւոր կազերով, զորս մարդիկ կը ծծեն ընչաւառութեամբ։

Այէրի Ջերմի ու տենդից դեղը կը ջնջէ այդ դառնաւոր նիւթոց կամ կազերու ազդեցութիւնն և գուրս կը վտնե զայն մարմնոյն մէջէն, որոյ գործածութիւնն առաջապէս անվտանգ և անվնաս է և օգուտն ստոյգ, միայն թէ որուան հրահանգից համեմատ գործածուի։ Կը ծախուի Մինասեան և ընկերաց Ամերիկեան վաճառատան մէջ ի Զալաթիա Կ. Պոլսոյ։ 22

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻՇՈՒԹԵՆԱՒՔ

Սբլիւ-եկ. Աբէլեաց, Կ. Գալաց և Օսմանյան Դիւանաց

ԹՈՄԱՍԱՒԻԼՍԸՆ ՈՐԴԻՔԷՆԴ

Առաստաղ	Թիւ	Առաստաղ	Թիւ	Առաստաղ	Թիւ
Ալպանս	2000	Գիլամիկս	1600	Բարերմն	3200
Անձէլս	3000	Կալիլէս	5500	Բանաեր	1700
Աբօլլո	5500	Կիրանս	2200	Բլաէ.ս	1500
Արկս	2300	Կօզզ	1800	Բօլ	1000
Աբիսոդ	2000	Կրօանս	2200	Քուիդ	2800
Պասանս	3000	Հիրս	2000	Բիսիթ	4400
Պորտրիս	2200	Հիսուլկ	3000	Բինդէ	3200
Պլանս	2000	Հինտա	7000	Բոլս	3000
Պէնիթալս	8800	Հուանկեր	1200	Բոմեռ	3500
Գէլրս	2600	Ամլաս	5000	Բոզարիս	3500
Գալիքսս	2500	Ամիս	2300	Պաէրեռ	4000
Գամէս	2100	Թէլս	2000	Մանդիսկս	8200
Գանդ	2000	Թոլրենս	4200	Սարդա	2000
Գօսս	2700	Թիվս	2200	Միլիս	2000
Զիբակս	5000	Լէս	2000	Սարենս	4300
Գլիս	2500	Լէբանթ	4500	Թ. Ռ.իլսը	3000
Գօլդրասս	3400	Լիվրնս	3000	Թուրս	1200
Տիգս	2500	Լարմ	1500	Թոլիս	2800
Տամնս	2500	Մարենկս	4300	Թորբիս	900
Տուրս	4800	Մարգէլլս	6500	Ուրպիս	5000
Ֆարս	2100	Միս	2000	Վալթուրս	5000
Էսպնամս	2600	Մարիս	3100	Եիս	3600
Էլտարաս	3000	Նիս	2000	Զեպրա	1000
Էրէքթիս	3200	Օրլանս	3000	Տիմիսրնս	200
Էրամս	2600	Օթելլս	5000	Զրմկս	200
Ֆալբան	800	Օդրանս	4500	Զեր	140
Ֆիս	700	Օգս	2000	Մարիթ	120
Լիմիրլան Մոնարք					8000
Բիրմիրլի Մոնարք					8000
Լէդրէլի Մոնարք					8100

Ի-կս չոգենաւը, նաւապետ Ուսդրն, ընդհանուր վաճառքով այժմ կը բեռնուարի ի Հալ և ամսոյս 26ին պիտի մեկնի ուղղակի Պոլիս գալու համար։

Ուղեւորներուս համար ամէն դիւրութիւն կ'ընծայուի

Դիմել առ Ֆ. ՀԱԼՏ եւ Ուիսօ

Գործակալք

Թիւ 17-18, Քիւչիւք Մէյէթ խան, Գալաթիա 7

ՌՈԵԱԼ ԷՔՍՉԷՆՃ

ԱՍԻԻԱՆՍ ՔՈՐԲՕՐԷՇԸՆ

ԱՄԵՆԷ ՀԻՆ ԵՒ ԱՄԵՆԷ ՄԵԾ ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ Ի ԼՈՆՏՈՆ 1720 ԻՆ

Դրամագլուխ աւելի քան Անգլ. ոսկի 4,000,000
Ցարդ հրդեհի արկածից համար տուած է » 35,000,000

Ընկերութիւնը կ'ապահովագրէ քարաշէն և փայտաշէն ամէն տեսակ կալուածներ, կահ կարասիք և ապրանք։

Վճարմունք ամենայն կանոնաւորութեամբ և մանաւանդ առանց սր եւ իցէ ՁԵՂՁի կը կատարուին։

Աւելի ընդարձակ տեղեկութիւն առնուլ փափաքողը կը հրաւիրուին դիմել առ Ընդհանուր գործակալս Ճ. Վ. ՈՒԻԹԱԼ եւ Ընկ. Պահեստ Գաբու, Մէյյանճըք սոքաք, Ուիլմալ խան։

EMULSION SCOTT

(ՍԿՈՏԻ ՕՐՃԻՐԸԿ)

ՄՈՐԻՒ ՁԿԵՆ ՅՈՒՍՏ ԻՒԴ

Իրաքանչիւր ոք չասվ Ի սոպայով

Գլխաւորապէս Հեռամբ ՍԿՈՏԻ և ՊՈՅԻՆԻ, ի Նիւ-Եորք։

Կաթին չափ անսորժահամ է

Մորիւ Ձկան Հում Իւղի բոլոր յատկութիւններէն զատ, հիպոֆոսֆիդներու յատկութիւններն ալ ունի

Կը բուժէ թոքախտը
Կը բուժէ անարիւնութիւնը
Կը բուժէ խոյլերը
Կը բուժէ հաղը, ցրտաւութիւնները
Կը բուժէ ընդհանուր տկարութիւնը
Կը բուժէ մանկանց ճոզածութիւնը

Բժիշկներէն ընդունուած է, ախորժ համ ու հոտ ունի, դիւրամարս է, և ամենէն փափուկ ստամոքսները կը տանին զայն

Կը վաճառուի գլխաւոր դեղավաճառաց և դեղատոյծաց քով

Գործակատարք ի Կ. Պոլիս, ՀԱՄԻԼ ԵՒ ՀԻՐԱԼ 221

ՇՈՓԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԵՒ ՄԱՐՍԻԼԻԱՅԻ

Ն. ԲԱՆԻԼ ԵՒ ԸՆԿ.

Մարսիլիոյ և Պորտ-Սայիտ Լեռնանուրաքանչ

Սամսոն, Տրապիզոն և Պաֆում երթեւեկ յառաջիկայ չոգենաւն է Աբդիլ որ սեպտ. 16ին Մարսիլիայէն և սեպտ. 23ին Կ. Պոլսէն պիտի մեկնի։

Մարսիլիա երթեւեկ յառաջիկայ չոգենաւն է Աբ-Ֆրէտ որ պիտի մեկնի սեպտ. 29ին

Բարիզ-Լիոն-Մարսիլիոյ երկաթուղեաց ուղեւորութիւնն ի միասին առնելով,

Ա. դասդ 250 Ֆրանք
Բ. » 178 »

Ուղղեալ և տրամ տաղնարանի

Նաւագնեալ, ուղեւորութեան և այլ տեղեկութեանց համար

Դիմել առ գործակատարն ԹԻՄՈԹԷ ԲԸՂՈՒԼ
Մանկանէ Սիթէ Ֆրանսէզ 5

COMP RUSSE

DE NAVIGATION A VAPEUR ET DE COMMERCE

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈՓԵՆԱՒԱՑԻՆ ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Ճանապարհաց երթեւեկութիւնք

Հ. 9.21 Օրէսայի սուրհանդակ, ժամ 2ին յետ միջօրէի։
Հ. 10.31 Սեւ-ծովեցիներու ուղղակի սուրհանդակ, ժամ 5ին յետ միջօրէի. Պիրէանի ճամբով
Հ. 11.23 Սեւծովեցիներ սուրհանդակ, առաւօտեան ժամ 11ին։
Հ. 11.28 Սուրհանդակ դեպի Փոքր Ասիոյ Նաւահանգիստները մինչեւ պաթում, առաւօտեան ժամ 11ին։
Հ. 12.24 Օրէսայի սուրհանդակ, ժամ 2ին յետ միջօրէի։

Ուշ. —Սեպտ. 6.2, երեքշաբթի օրը կ պոլսէն դեպի Սուրիոյ նաւահանգիստները մեկնող ուղեւորը Զմիւռնիոյ մէջ պիտի հանդիպին Թրիբոլի, պէյրութ, Յաֆա, և Բոր-Սայիտ գացող շոգենաւն։ 10

ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՔ

ԵՐԹԵՒԵԿՈՒԹԻՒՆ ԸՆԴ ՄԷՋ Կ. ՊՈԼՍՈՅ ԵՒ ՔԻՒՉԻՒՔ—ՕԼԷՄԻՃՅ.

Սկսեալ ի 1 Մայիս (Ն. Տ.) 1891, մինչեւ ցնոր ասորինութիւն

Կ. ՊՈԼՍԷՆ ՔԻՒՉԻՒՔ—ՉԷՔՄԷՃԷ

ԹՈՒՌՔԱՄԱՐ ԿԱՌԱՊԱԹՐՈՑ

	6	8	10	52	12	14	16	18	20	22	24	26	28	30	32	34	36	38	40	42	44	46	48	50
	Առաւօտ													Իրիկուն										
	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ.
Կ. Պոլիս	6 00	6 30	7 15	7 50	8 35	9 ..	9 30	10 ..	10 30	11 ..	11 30	12 ..	1 30	2 ..	2 30	3 ..	4 ..	4 30	5 ..	5 30	6 ..	6 30	7 3.	..
Գալատա	6 09	6 39	7 25	8 8	8 43	9 9	9 39	10 9	10 39	11 9	11 39	12 9	1 39	2 9	2 39	3 9	4 09	4 39	5 10	5 39	6 09	6 59	7 41	..
Տաւուշ փաշա	6 13	..	7 29	..	8 46	9 12	9 43	10 12	10 43	11 13	11 43	12 13	1 43	2 12	3 ..	3 43	4 13	4 43	5 14	5 43	6 1	6 43	7 48	..
Սամաթիա	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..
Եէնի—գաւլէ	6 19	..	7 35	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..
Մադրիգիւղ	6 23	6 48	7 40	8 22	8 18	8 51	9 18	9 49	10 18	10 49	11 19	11 49	12 19	1 49	2 18	2 49	3 19	3 49	4 19	4 49	5 2	5 49	6 19	6 49
Ամ Սթէֆանօ	6 34	6 59	8 05	8 39	..	9 06	..	10 06	..	11	6 11	36	12 05	..	2 08	..	3 04	3 36	4 33	5 06	5 39	6 06	6 36	7 06
Քիւչիւք Զէք.	6 43	7 08	8 14	8 52	..	9 15	..	10 15	..	11	15	11	47	..	2 15	..	..	3.45	..	5	15	5 48	6 15	6 45
	..	..	..	9 2	..	..	..	..	..	..	11	55	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	7 25

ՔԻՒՉԻՒՔ—ՉԷՔՄԷՃԷԻՆ Կ. ՊՈԼԻՍ

ԹՈՒՌՔԱՄԱՐ ԿԱՌԱՊԱԹՐՈՑ

	5	7	9	11	13	15	17	19	21	23	25	27	29	31	33	35	37	39	41	43	45	47	49	51
	Առաւօտ												Իրիկուն											
	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ.
Քիւչիւք Զէք.	..	..	..	7 45	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..
Ամ Սթէֆանօ	6 ..	6 50	7 18	7 55	..	8 30	..	..	..	..	..	..	1 ..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	7 06	..
Մադրիգիւղ	6 10	7 ..	7 29	8 06	..	8 40	..	9 30	..	..	10 30	11 27	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..
Եէնի—գաւլէ	6 22	7 12	7 44	8 18	8 28	8 54	9 26	9 53	10 26	10 53	11 53	12 24	1 10	..	..	2 40	3 10	4 10	4 40	5 40	6 10	6 37	7 05	7 43
Սամաթիա	6 26	7 16	7 48	..	8 32	8 57	9 29	9 57	10 29	10 57	11 57	12 48	1 23	1 53	2 26	2 53	3 24	4 24	4 53	5 53	6 23	6 52	7 16	7 57
Տաւուշ փաշա	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	1 27	1 57	2 29	2 57	3 28	4 28	4 57	5 57	6 27	6 56	..	..
Եէնի—գաւլէ	6 32	7 22	7 54	..	8 38	9 03	9 34	10 03	10 34	11 3	12 03	12 54	1 33	2 03	2 34	3 03	3 34	4 34	5 03	6 03	6 33	7 02	..	..
Գալատա	6 38	7 26	7 58	8 27	8 42	9 08	9 38	10 08	10 38	11 8	12 08	12 58	1 38	2 08	2 38	3 08	3 38	4 38	5 08	6 08	6 38	7 06	7 27	8 06
Կ. Պոլիս	6 45	7 34	8 07	8 35	8 50	9 16	9 46	10 16	10 46	11 16	12 16	1 06	1 46	2 16	2 46	3 16	3 46	4 46	5 16	6 16	6 46	7 14	7 33	8 15

Փոքր ծարերուն անխորտ կ'ընդունուին ամէն կասախմբի մէջ, իսկ մեծ ծարերը Պոլսէն Մարսիլիոյ կամ առեւի հետ կապարանց միջև բանող կասախմբոց մէջ միայն կընդունուին. Թիւ 1 և 2 կասախմբերն ունին Ա. Բ. և Գ. կարգի վագոններ. մեծ կասախմբերն ունին մեծամն Ա. և Բ. Գ. Դասակարգ։